

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Skok přes kůži na Vysoké škole báňské
v Ostravě**

Anna Cajthamlová

Plzeň 2011

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra antropologických a historických věd

Studijní program Antropologie

Studijní obor Sociální a kulturní antropologie

Bakalářská práce

**Skok přes kůži na Vysoké škole báňské
v Ostravě**

Anna Cajthamlová

Vedoucí práce:

PhDr. Marta Ulrychová, Ph.D.

Katedra antropologie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2011

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2011

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce PhDr. Martě Ulrychové, PhD. za vstřícný přístup, cenné připomínky a odborné vedení při zpracování tohoto tématu.

Obsah

1 ÚVOD	7
2 HISTORIE.....	9
2.1 Důlní činnost v průběhu dějin.....	9
2.2 Historický přehled hornictví na Ostravsku.....	11
2.3 Vysoká škola báňská	12
2.3.1 Příbramská etapa	13
2.3.2 Ostravská etapa.....	16
2.4 Historie skoku přes kůži.....	18
3 RITUÁL.....	20
3.1 Vlastnosti rituálních symbolů	20
3.1.1 Hornická mluva	20
3.1.2 Pivní zákon	21
3.1.3 Flek.....	22
3.1.4 Hornický kroj.....	22
3.1.5 Mlátek a želízko	25
3.1.6 Patroni a ochránci.....	25
3.1.6.1 Svatá Barbora	26
3.1.6.2 Svatý Prokop.....	26
3.2 Příprava na obřad.....	26
3.3 Přejímací rituál.....	27
3.3.1 Fáze odloučení	27
3.3.2 Fáze pomezí	28
3.3.3 Fáze přijetí	28
4 STRUKTURA ÚČASTNÍKŮ SKOKU PŘES KŮŽI	30

4.1 Perkmistr.....	30
4.2 Adláti a čestní hosté	30
4.3 Nadlišák, kontrária a kantor	31
4.4 Semestři a semestriky, fuxové a fuxie	31
4.5 PIPO.....	31
5 PRŮBĚH SLAVNOSTNÍHO VEČERA V HODONÍNĚ 30. 4. 2010	33
5.1 Hledání nadlišáka.....	33
5.2 Vstup do nory	34
5.3 Skok přes kůži	35
5.4 Doprovodné rituály	36
5.5 Závěr slavnostního večera	36
6 SROVNÁNÍ PRŮBĚHU SKOKU V PŘÍBRAMI A OSTRAVĚ ...	37
6.1 Příbramský skok přes kůži v říjnu 2010	37
6.2 Tabulka srovnání skoků	39
6.3 Analýza průběhu skoku v Příbrami a Ostravě	40
7 ANALÝZA ROZHOVORŮ	42
8 ZÁVĚR	44
9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY, PRAMENŮ A INFORMÁTORŮ	45
9.1 Internetové zdroje	46

9.2 Seznam informátorů	47
10 RESUMÉ	48
11 PŘÍLOHY	49
11.1 Textové přílohy	49
11.2 Obrazové přílohy	62

1 ÚVOD

Hornictví je jedno z nejstarších výrobních odvětví. Jeho rozvoj probíhal v přímé souvislosti s civilizačním vývojem společnosti. Toto povolání patřilo a patří mezi výjimečná zaměstnání. Výjimečná především nebezpečným pracovním prostředím, v němž ne jeden horník zaplatil svým životem. Vlivem zvýšeného zájmu o přírodní zdroje se urychloval technologický vývoj hlubinného dobývání. Základním předpokladem pro rozšiřování důlní činnosti v českých zemích bylo zvýšit kvalifikaci báňských úředníků. Z tohoto důvodu začaly vznikat na našem území báňské školy, jež svým studentům poskytovaly dostatečné vzdělání a praxi v oboru. Představitelé těchto škol se snažili vyjádřit exkluzivitu jak členstvím v hornickém cechu, tak studováním na báňské škole, a to prostřednictvím mnoha iniciačních rituálů. Jedním z nich se budu zabývat ve své práci. Jedná se o *skok přes kůži*.

Skok přes kůži je rituál, během něhož dnes student dokazuje, že je hoden studovat hornictví či hutnictví na některé z báňských škol. U nás má více jak stoletou tradici. Během své existence prodělal mnoho změn.

Nebudu se zabývat pouze jeho obecným popisem. Hlavním tématem této práce je popis *skoku přes kůži* na Vysoké škole báňské v Ostravě. V současné době již existuje dostatek odborných prací na toto téma, ne mnoho se jich však dotýká aktuálního dění na zmíněné vysoké škole. Měla jsem příležitost sledovat poslední ročník *skoku přes kůži*, který proběhl 30. 4. 2010 v Hodoníně. Prostřednictvím této práce bych chtěla zprostředkovat tuto jedinečnou událost. Domnívám se, že tato tradice je pro veřejnost stále velkou neznámou a v povědomí ji má zafixovanou pouze úzký okruh lidí. Mám tím na mysli studenty báňských škol, studenty škol navazujících na báňskou tradici či pracovníky důlních podniků.

Tato práce má několik částí. V první se budu zabývat historickým kontextem. V následující se věnuji *skoku přes kůži* jako tzv. přechodovému rituálu, jež popíši v jeho jednotlivých fázích. Nedílnou

součástí rituálu je i jeho symbolika. Také jí jsem věnovala značnou část pozornosti. Čtvrtá část obsahuje obecný popis *skoku přes kůži*. Každý účastník má během celého večera svou neměnnou funkci. Ta podléhá určitým pravidlům a povinnostem, které vycházejí z *pivního zákona*¹.

V další kapitole se věnuji 121. *skoku přes kůži*, který pořádala Hornicko – geologická fakulta Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava (dále HGF VŠB – TUO) v Hodoníně 30. 4. 2010. Jeho podrobným popisem se pokusím přiblížit současný stav rituálu.

Jak jsem již výše uvedla, tato tradice není cizí ani jiným důlním revírům. Měla jsem možnost účastnit se posledních pěti ročníků *skoku přes kůži* v Příbrami. Zde je pořádán Střední průmyslovou školou, jejíž historický vývoj je spjat s původní existencí Vysoké školy báňské v Příbrami². V této kapitole se pokusím o srovnání posledního ročníku skoku v Příbrami se skokem v Hodoníně. Podařilo se mně vést rozhovory s jeho účastníky. Reflexe účastníků *skoku* jsem bezprostředně po jeho vykonání zaznamenala a v téže kapitole jsem se je pokusila analyzovat.

¹ Viz textová příloha č. 1

² Průběhu *skoku přes kůži* v Příbrami se ve své bakalářské práci obhájené roku 2009 na Katedře antropologických a historických věd věnovala Marika Nicajasová.

2 HISTORIE

2.1 Důlní činnost v průběhu dějin

Hornictví patří k nejstarším druhům lidské činnosti. Od okamžiku, kdy pravěcí lidé vyrobili první kamenné nástroje, stoupal jejich zájem o přírodní zdroje. Zpočátku se zajímali především o horniny, které bylo možné snadno opracovat. Materiál sbírali v povodí řek a potoků. Po jeho vytěžení z blízkého okolí bylo nutné uvolňovat ho hornickou činností. Takto vznikaly první lomové jámy, ve stráních pak lomové štoly. V mladší době kamenné pronikali pravěcí horníci do hloubky až deseti metrů. K důlním pracím používali převážně kamenné a dřevěné nástroje. (Čáka, Majer, 1971: 2)

V období, kdy člověk poznal vlastnosti prvních kovů, vznikl další civilizační stupeň, doba bronzová. Těžily se především železné rudy. Po příchodu Keltů ve 4. století př. n. l. bylo především v oblasti jižních Čech získáváno zlato. Těženo bylo rýžováním na pánvích nebo sítěch. Od 10. století byly české země pokládány za hlavní zásobárnu zlata na evropském kontinentě. (Tamtéž, 1971)

Z 12. století pocházejí z našeho území první zmínky o těžbě stříbra. V tomto období se hornictví specializovalo na zajišťování zásoby drahých kovů pro ražbu mincí. Ložiska zlata byla brzy vyčerpaná, báňská činnost se tedy zaměřila na těžbu stříbra. To se stalo po celý středověk symbolem bohatství české země. Významná ložiska stříbra byla především v oblasti Českomoravské vysočiny, na Havlíčkobrodsku, v Jihlavě a Kutné Hoře. Od 14. století se rozšířila těžba železných rud v oblasti Brd. Důlní díla té doby dosahovala přibližně do hloubky padesáti metrů. K ražení se používaly mlátky a kladívka. Nápomocna jim byla i speciální technika, tzv. sázení ohně. Hořením se hornina zahřívala a následně byla snáze uvolněna. K přepravě uvolněné horniny se využívaly koryta, trakaře nebo necky. (Tamtéž, 1971)

Po ukončení husitských válek dochází v českém hornictví k rozvoji báňské činnosti. Výhradní postavení získala Kutná Hora, jež se díky těžebním výnosům stala po Praze prvním městem. Vysoké výtěžky byly docíleny hlubinnými pracemi, kdy se rubalo v hloubce kolem půl kilometru. Zlepšovaly se technologie, začaly se specializovat i jednotlivé pracovní úkony. Z českých horníků se postupně stali skuteční odborníci, kteří byli zvaní jako dohled nad hlubinnými pracemi do mnoha alpských, korutanských a saských revírů. (Čáka, Majer, 1971: 4)

Se zvyšujícím se počtem obyvatel, rozvojem obchodních styků a kovořemesel bylo vyžadováno stále větší množství užitkových kovů a kovů pro výrobu mincí. Tradiční revíry byly již vytěženy. Pro tyto potřeby bylo třeba hledat nová naleziště. Na počátku 16. století byly objeveny revíry nové, a to především na Jáchymovsku. Vysoké výnosy daly za vznik mnoha osad a měst v této oblasti. Těžba stříbra však začala následně i tak upadat. Úměrně k ní začal stoupat význam těžby užitkových kovů, především železných rud. Hlavními železářskými oblastmi byly Brdy. Novinkou 17. století bylo zavedení střelných prací. (Čáka, Majer, 1971: 5 - 6)

V průběhu 18. století došlo na našem území k úpadku těžby, neboť rudy se nacházely ve velkých hloubkách. Stát chtěl však navázat na předešlé úspěchy hlubinné těžby. Předpoklad pro její obnovu tkvěl ve zvýšení kvalifikace důlních pracovníků. Z tohoto důvodu byla v Jáchymově roku 1716 založena první hornická škola, roku 1752 pak katedra hornictví na pražské univerzitě. Díky velkému úbytku lesů se hledala náhradní paliva a od poloviny 19. století se začalo těžit uhlí. Vzhledem ke strojnímu vybavení však nebyly výnosy nikterak velké. S nástupem průmyslové revoluce se situace začala měnit a význam hornictví opět stoupal. Zvyšující se poptávka po uhlí zapříčinila závratnou rychlostí jeho těžbu. Do dolů se dostala moderní technika, rozšiřovaly se revíry. V roce 1875 byla na dole Vojtěch v Příbrami poprvé v Evropě docílena hloubka jednoho kilometru. (Čáka, Majer, 1971: 8 - 10)

Faktory, jako industrializace tradičních výrobních odvětví, vznik nových výrobních odvětví, dokončení hlavních železničních tratí a zesílení lodní dopravy, znamenaly zvýšenou poptávku po uhlí. Jeho dobývání však již nepředstavovalo problém, a to především rozšířením parního stroje v těžní, čerpací a větrací technice v 80. letech 19. století. Dalším přínosem mechanizace práce bylo pak zavedení elektrické energie a elektromotorů. První se objevily na konci století na Ostravsku. Pokrok ve strojírenství umožňoval zvyšování produktivity. V čele nejproduktivnějších dolů stál Ostravsko – karvinský revír. Roku 1908 zde byla zavedena sbíječka. Podíl strojního dobývání proti ruční práci neustále vzrůstal. Mechanizace jednoduchých pracovních úkonů se začala uskutečňovat až od poloviny 20. století. (Čáka, Majer, 1971: 11)

V současnosti má každý důlní proces svou mechanizaci. Průmyslová revoluce byla již završena. Vystřídala ji revoluce vědeckotechnická. V 90. letech 20. století byla zahájena likvidace rudného a útlum nerudného hornictví. Největším důlním revírem u nás je dnes ostravský revír.³

2.2 Historický přehled hornictví na Ostravsku

Původně malá osada Ostrava vznikla kolem řeky Ostré (nyní Ostravice), která ji dnes dělí na dvě části: Moravskou a Slezskou Ostravu. Výhodná poloha u hranic země a zároveň procházející Jantarová stezka se v období středověku odrazila na jejím rozvoji. Po třicetileté válce rozvoj Ostravy upadá.⁴

Důležitým centrem se Ostrava stává opět až koncem 18. století, a to díky bohatství důlního revíru. Na Ostravsku se tradují dvě verze týkající se nálezů černého uhlí. Podle první našel černý kámen Jan Augustin z Klimkovic. Objevil ho na výchozech slojí v údolí Burňa (dnes je

³ *Vývoj uhelného hornictví v ČR* [on-line]. 2009 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.zdarbuh.cz/dejiny-hornictvi/minulost/vyvoj-uhelneho-hornictvi-v-cr-v-90-letech/>

⁴ *Historie Ostravy* [on-line]. 1997 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://eostrava.cz/historie-ostravy/>

zde centrum Ostravy). Nález kamene oznámil 1763 hornímu úřadu v Kutné Hoře. Podle druhé verze se stal prvním nálezcem místní kovář Jan Keltička. Faktem je, že první zpráva o nálezu uhlí pochází opravdu z roku 1763. Nálezcem byl tedy zmiňovaný Augustin. Dlouhou dobu byl však nález uhlí přisuzován kováři Janu Keltičkovi. Ten začal pro svou vlastní potřebu dobývat uhlí kolem roku 1776. Oficiální úřední oprávnění pro štolové dobývání obdržel 28. 10. 1776. Tento den byl do roku 1838 slaven jako začátek dobývání uhlí v Ostravě. Dnes je po Janu Keltičkovi pojmenovaná ulice v Slezské Ostravě.⁵

Zkoušky u opavských kovářů prokázaly dobrou jakost černého uhlí. V roce 1767 byli do Ostravy vysláni na průzkum první horníci. V roce 1768 je následovali další průzkumníci, kteří zde objevili dalších sedm výchozů uhelných slojí. Začaly se zde razit dvě štoly a hloubit jedna kutací šachtice.⁶

V roce 1828 založil olomoucký arcibiskup Rudolf Jan hutě nazvané Rudolfovy. Později přešly do majetku rodiny Rothschildů a získaly název Vítkovice. Staly se centrem rozsáhlého průmyslového rozvoje města. Výsledkem úspěšného rozvoje těžby v Ostravě je fakt, že je v druhé polovině 20. století známa též jako „Ocelové srdce republiky“. Ve městě byla ukončena těžba v roce 1994 z důvodu vytěžení materiálu.⁷

2.3 Vysoká škola báňská

Na udržení hornických tradic na našem území se velkou měrou podíleli a podílejí studenti Vysoké školy báňské. Historii tohoto vysokoškolského ústavu musíme rozdělit do dvou etap, a to na historii

⁵ *Historie Ostravy* [on-line]. 1997 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://eostrava.cz/historie-ostravy/>

⁶ Tamtéž.

⁷ Tamtéž.

příbramskou a historii ostravskou. Od svého vzniku do roku 1945 byla sídlem Vysoké školy báňské Příbram. V roce 1945 se přestěhovala do Ostravy. Montánní výuka zde probíhá dodnes.

2.3.1 Příbramská etapa

Mimořádný mezník v dějinách Příbrami a zdejšího hornictví a hutnictví představovalo založení montánního učiliště v roce 1849. Jeho založení navázalo na tradici montánní výuky jáchymovské horní školy a výuky montanistiky na Karlově univerzitě.⁸ Učiliště bylo umístěné v budově bývalé arcibiskupské tvrze, dnes známé jako Zámeček⁹. Prvním ředitelem montánního učiliště byl František Xaver Zippe, který ale v roce 1850 přešel na vídeňskou univerzitu. V letech 1850 až 1874 školu řídil Johann Grimm.¹⁰

V roce 1865 udělil škole císař František Josef I. titul báňská akademie. (Velfl, 1998: 59) Její studenti pak byli příbramskými občany nazýváni *akademiky* či *akademikři*. Změnu ve vývoji školy znamenalo vydání statutu příbramské báňské akademie z prosince 1874. Hornictví a hutnictví se tak mohlo studovat buď vcelku, nebo jednotlivě podle zvoleného budoucího uplatnění. Hlavními hornickými předměty bylo hornictví, úpravnictví, důlní měřictví, mapování, nauka o důlních strojích a jejich konstrukce. Hlavními hutnickými předměty byla nauka o hutních strojích a jejich projektování, železářství, kovhutnictví, solivarnictví,

⁸ V návaznosti na tradice montánní výuky horní školy v Jáchymově (1716) a pražského období výuky montanistiky v rámci Karlovy univerzity založením Academia metallurgica omnium prima (1763) vznikla císařským dekretem k 23. 1. 1849 montánní učiliště v Příbrami a Leobenu. Biolková, Jindřiška. *Ostravská historie* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/ostravska-historie/>.

⁹ Viz obrazová příloha č. 1

¹⁰ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vasb-tu-ostrava/>

pruběřství, chemické zkoušky a analýzy. V tomto období byl ředitelem akademie Augustin Beer.¹¹

K dalším organizačním a statutárním změnám, které změnilly postavení školy, došlo v roce 1895. Škole byl v tomto roce přidělen statut vysoké školy. Státní aparát habsburské monarchie tak reagoval na důsledky množství důlních katastrof, jež mohly být zapříčiněny nekvalifikovanou pracovní silou. Dle zákona z roku 1893 museli vedoucí pracovníci státních a soukromých dolů povinně absolvovat studium na báňské akademii (později tedy Vysoké škole báňské). Na škole byly zavedeny státní zkoušky, funkce rektora a stávající pedagogové byli postaveni na stejnou úroveň, jakou měli profesori ostatních vysokých škol. Prvním rektorem školy byl zvolen prof. Josef Theurer. (Majer, 2003: 53 - 74)

Fungování Vysoké školy báňské v době národnostních bojů nebylo nikterak jednoduché. Výuka na škole byla rozdělena mezi české a německé pedagogy. Německý kapitál ovládal většinu báňského a hutnického průmyslu v Čechách a je tedy přirozené, že usiloval i o ovládnutí odborného školství. Vysoká škola báňská stála díky těmto faktorům před neustálými snahami a pokusy o přeložení do německého prostředí, nejlépe do nějakého poněmčeného města severních Čech, popřípadě zřízení hornické fakulty při české a německé Vysoké škole technické v Praze.¹²

Tyto pokusy přestaly být aktuální v období obnovení samostatnosti a vyhlášení vzniku Československa v roce 1918. Avšak ozývaly se nové hlasy, které požadovaly školu tohoto typu v Praze. Od akademického roku 1919/1920 se na škole vyučovalo česky. O zabezpečení české odborné literatury se postarala generace nově příchozích profesorů. Ti vystřídali

¹¹ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsbtu-ostava/>

své německé kolegy, kteří odešli na pražskou německou techniku. V roce 1924 oslavila vysoká škola báňská 75. výročí od jejího založení. Při této příležitosti byl prezident republiky T. G. Masaryk slavnostně jmenován čestným doktorem montánních věd.¹³

V období mezi dvěma válkami se zvyšoval vědecký a technický rozvoj školy. Zvýšil se počet kateder z jedenácti na osmnáct, zvýšil se počet studovaných předmětů o strojírenství a elektrotechniku. Profesori vyvíjeli svou vědeckou činnost na takové úrovni, že své výsledky často prezentovali i v zahraničí. Další rozvoj školy byl však znemožněn politickými událostmi v Československu.¹⁴

Na podzim 1939 si škola připomínala 90. výročí od svého založení. Vzhledem k podmínkám se však oslavy nekonaly. Činnost vysoké školy byla přerušena. Část jejích budov obsadili bavorští četníci, zbytek pronajímali Němci různým institucím a podnikům. Během války utrpěla množství ztrát, a to jak materiálních, tak i na lidských životech. Svoji činnost obnovila škola v květnu 1945. Během války došlo ke značnému poničení budov, z inventáře školy se ztratily vzácné mineralogické sbírky a přístroje, jejichž hodnota se nedala vyčíslit. Na základě dekretu prezidenta republiky z 8. 9. 1945 musela Vysoká škola báňská ukončit svoji činnost v Příbrami a přestěhovat se do Ostravy. I přes veškeré protesty profesorů jiná alternativa připuštěna nebyla. Výuka v Ostravě byla zahájena v listopadu 1945.¹⁵

Vysoká škola báňská v Příbrami vychovala pro báňský a hutnický průmysl množství kvalifikovaných odborníků. Ti své praktické a teoretické znalosti uplatňovali při práci nejen v příbramských dolech, ale i oněch od Příbrami vzdálenějších. Vzdělání sem přicházeli získat studenti

¹² Trantina, Václav. *Josef Theurer, první rektor Vysoké školy báňské v Příbrami* [on-line]. 2006 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.muzeum-pribram.cz/akce/09akce/09hpvt/theurer.pdf>.

¹³ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsbtu-ostava/>.

¹⁴ Tamtéž.

i z jiných evropských zemí. Období největšího rozkvětu města tkví právě ve spojení s akademickou půdou. Podle historika Josefa Velfla¹⁶ „*vysoká škola báňská zcela po právu zaujímá přední postavení v dějinách města*“. (Velfl, 1998: 60)

2.3.2 Ostravská etapa

Vysoká škola báňská byla v roce 1945 přesídlena z hornické Příbrami do Ostravy jakožto centra moderního hornictví. Výuka zimního semestru akademického roku 1945/1946 započala v listopadu 1945. Město poskytlo škole budovy bývalých středních škol a přislíbilo výstavbu budov nových. V tomto roce zde studovalo 170 studentů hutnického oboru a 251 studentů oboru hornického.¹⁷

Politické události února 1948 znamenaly pro školu další negativní zásah. Ze školy bylo nuceno odejít množství profesorů. Mnohým studentům pak bylo znemožněno studium na Vysoké škole báňské.

V akademickém roce 1949/1950 začalo vedení školy pracovat s vizí rozdělení školy na dvě fakulty. V roce 1950 byla rozdělena na fakultu hornickou a hutnickou. Prvním děkanem fakulty hornické byl Karel Beneš. Prvním děkanem fakulty hutnické byl Teofil Chlebovský. V říjnu 1951 se ke dvěma stávajícím fakultám připojila ještě fakulta báňského strojnictví v čele s děkanem Bohumilem Kaňkovským. V listopadu 1953 byla zřízena fakulta ekonomicko – inženýrská, v čele s děkanem Jiřím Šufem, která se tak připojila se ke komplexu báňských fakult. Následujícího roku se studium na těchto fakultách, kromě fakulty strojnictví, změnilo ze čtyřletého na pětileté. Téhož roku bylo zavedeno i dálkové studium. V akademickém roce 1959/1960 byla na škole zavedena povinná praxe

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Josef Velfl (nar. 1956), historik, v současné době ředitel Hornického muzea v Příbrami (od roku 1994).

¹⁷ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z:

<http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsb-tu-ostrava/>

v podobě tzv. nultého ročníku. Ten se však brzy ukázal jako neefektivní. Studenti na úkor praxe zanedbávali teoretické znalosti, a tak byl od roku 1964 nultý ročník zrušen.¹⁸

Období normalizace přineslo novou vlnu prověrek. Stejně jako po únoru 1948 odešlo ze školy nedobrovolně množství pedagogů a studentů. Vědečtí pracovníci, kteří na akademické půdě setrvali, byli značně omezováni.¹⁹ V druhé polovině sedmdesátých let škola oslavila své třicetileté působení v Ostravě. V tomto období škola navazovala množství styků se zahraničními pracovišti. Spolupracovala s nimi v oblastech vědeckých výzkumů, realizovaly se studijní pobyty a stáže, konference a sympozia. Tato spolupráce se pozitivně projevila v organizačních složkách školy.

Listopad 1989 přinesl změnu ve vývoji vysokých škol. V prvních svobodných volbách na Vysoké škole báňské byl rektorem zvolen Tomáš Čermák, do té doby profesor elektrotechniky. Následně zde bylo zřízeno doktorské studium. Reformy studia v devadesátých letech se projevily změnami studijních oborů (jejich nabídka byla značně rozšířena) změnami v hodnocení studia, v organizaci výuky a celkové restrukturalizaci jednotlivých fakult. V roce 1993 zavedla vysoká škola pamětní medaili Georgia Agricoly. Je udělována jako „*projev uznání za celoživotní pedagogickou a vědeckou práci a zásluhy o rozvoj školy*“.²⁰

¹⁸ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z:

<http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsb-tu-ostrava/>

¹⁹ „Závěrečná zpráva rehabilitační komise z roku 1990 uvádí, že v důsledku závěrů stranických prověrek (1969-1970) a hodnocení nestraníků (1970-1971) muselo školu z politických důvodů opustit nejméně 95 pracovníků. Z pedagogických funkcí bylo převedeno nejméně 21 odborníků na pracovníky pro vědu a výzkum. K pozastavení jmenovacího řízení profesorů a docentů, i když proběhlo úspěšně habilitační řízení, došlo nejméně v 10 případech. Byl znemožněn řádný průběh jmenovacího řízení a habilitace u 4 pracovníků, zrušilo se udělení vědeckých hodností nejméně v 6 případech, třebaže již proběhla úspěšná obhajoba a udělení vědecké hodností před komisí. U 62 pracovníků, kteří již ukončili aspirantské minimum a předložili kandidátskou práci, bylo zakázáno obhájení vědecké hodnosti. Zákaz pokračovat ve vědecké přípravě postihl nejméně 81 pracovníků.“ Zdroj: *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsb-tu-ostrava/>

²⁰ *Historie VŠB – TU Ostrava* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z:

<http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsb-tu-ostrava/>

Vysoká škola báňská zachovává souvislost s příbramským obdobím. V roce 2009 oslavila škola 160. výročí svého založení. „V městské části Poruba se dnes rozprostírá rozsáhlý campus Vysoké školy báňské – technické univerzity Ostrava. Areál zaujímající plochu 23 ha v sobě zahrnuje výukové prostory, administrativní budovy, konferenční aulu, výzkumná centra, vědeckou knihovnu. Škola se stošedesátiletou tradicí dnes nabízí širokou škálu bakalářských, magisterských a doktorských programů, které se dále člení na téměř tři stovky oborů. Vědečtí a pedagogičtí pracovníci školy spolupracují s celou řadou tuzemských i zahraničních vysokých škol. Studentů zde ročně studuje kolem dvaceti tisíc. Škola má sedm fakult. Fakultu materiálového inženýrství a metalurgie, Fakultu strojní, Fakultu elektrotechniky a informatiky, Fakultu ekonomickou, Fakultu stavební, Fakultu bezpečnostního inženýrství a Fakultu hornicko – geologickou. Univerzita má právo udělovat akademické tituly bakalář, inženýr a doktor. Dále pak udělovat vědecké hodnosti a akademický titul *Doctor honoris causa*²¹.“²²

2.4 Historie skoku přes kůži

V příbramské etapě existence tehdejší Báňské akademie, později Vysoké školy báňské, hrály významnou roli hornické tradice. Mnohé, jako například *ulk*²³ nebo *valeť*²⁴, jsou již dávno zapomenuty. Avšak *salamandr*²⁵, *imatrikulace*²⁶ a *skok přes kůži* jsou dochovány dodnes. K přijetí ke studiu se vázaly *imatrikulace*, *ulk* a *skok přes kůži*. K ukončení studia *valeť* a k úmrtí *salamandr*. (Matouš, 1989: 137)

²¹ Latinský původ (Dr. h. c.) Čestný doktor. Titul udělovaný za zásluhy, bez předchozího rigorosního řízení.

²² Polák, Josef. *Videoprezentace VŠB – TUO* [online]. 2006 [4. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/videoprezentace/>.

²³ *Ulk* představoval dozvuky skoku přes kůži. Během této slavnosti projížděli novopečení semestří městem na alegorických vozech. (Matouš, 1989: 138)

²⁴ *Valeť* byl oslavou úspěšného ukončení studia, během něhož byli semestří otloukáni a vrata rektorátu. (Matouš, 1989: 138)

²⁵ *Salamandr* byl a je smuteční akt, při němž se vzpomíná na zemřelého a vypráví se příhody z jeho života. (Matouš, 1989: 138)

Přijímání nových studentů na Vysokou školu báňskou je provázeno tradičním obřadem – *skokem přes kůži*. *Skokem přes kůži*, neboli přes *flek*²⁷ dokazoval student, že je hoden studovat hornictví a hutnictví na zmíněné škole a být přijat do cechu horníků a hutníků. Smyslem bylo i zdůraznit vážnost stavovské pospolitosti.

Tato tradice vznikla roku 1766 ve Freibergu. Odtud se dostala na příbramskou školu. První zmínka o skoku v Příbrami se váže k životopisnému pojednání jeho přímého účastníka Viléma Jičínského, který jako datum přijetí do hornického stavu zapsal datum 6. listopadu 1852. Tedy již tři roky po vzniku Horní školy.²⁸

Zpočátku byl skok pořádán akademií, poté převzal jeho organizování spolek Prokop, jenž působil při Báňské akademii od roku 1898.²⁹ Za mimořádně významný ročník byl považován ten, jenž se uskutečnil 29. 11. 1919 jako první poválečný a jako první na Vysoké škole báňské, která se v témže roce stala školou českou. Následně tradice skoků pokračovala až do roku 1939, kdy byly všechny vysoké školy uzavřeny z důvodu okupace. Poslední skok v Příbrami byl uskutečněn v listopadu 1945. (Matouš, 1989: 140)

Po přestěhování školy do Ostravy na podzim 1945 byl první skok uspořádán 22. 6. 1946 v Ostravě – Vítkovicích. Vzhledem k mizivému zájmu veřejnosti bylo od slavnosti brzy upuštěno. Obnovena byla až v roce 1971. Zásahu na tom má především Luboš Cwik, docent VŠB. Od této chvíle se stala nedílnou součástí studia na hornicko-geologické fakultě VŠB. (Matouš, 1989: 140) V Příbrami bylo na tradici Skoku přes kůži navázáno až v 80. letech. Pořádána je do současnosti Střední průmyslovou školou, která je umístěna v budově bývalé VŠB.

²⁶ *Imatrikulace* byla a je i v současnosti aktem vedení školy. Student je touto ceremonií přijímán na školu stiskem ruky rektora, popř. děkana a položením ruky na insignie školy. (Matouš, 1989: 137)

²⁷ Viz kapitola 3.2.3 Flek.

²⁸ Martiníková, Hana; Mierva, Petr. *115. skok přes kůži* [online]. 2004 [cit. 1. 4. 2011]. Dostupné z: http://slon.diamo.cz/hpvt/2004/T/T16_Martinikova.htm.

²⁹ *Úvod - Spolek Prokop Příbram* [on-line]. 2008 [cit.6.4.2011]. Dostupné z : <http://www.spolek-prokop-pribram.cz/html/uvod.htm>

3 RITUÁL

3.1 Vlastnosti rituálních symbolů

Celým slavnostním večerem prostupuje hornická symbolika. K těm nejnápadnějším symbolům, které při *skoku přes kůži* můžeme sledovat je hornická mluva, hornický kroj, *mlátek* a *želízko*, patroni a ochránci, *flek* a *pivní zákon*. Sledujeme-li původ této symboliky, dojdeme v některých případech až do období středověku.

3.1.1 Hornická mluva

Množství latinských slov užívaných během akademických obřadů svědčí o starém původu těchto obřadů. „*Latinská pojmenování přecházejí ve jména osob, věcí, činů a dějů a vše charakteristicky a výrazně dokreslují. Z funkčních pojmenování jsou to například slova presidium, kantor, kontrarium, ale také tablice a celá řada úsloví a rčení užívaných při sezeních malých i větších.*“ (Palivec, 1966: 160) Svolával-li *kantor* účastníky *skoku přes kůži* ke stolům, volal *ad loca*. Pokud se dožadoval klidu a ticha zvolal *silentium* nebo *silentium absolutum*. Pokud chtěl někdo něco říci, dožadoval se slova pomocí *rogo verbum*. Chtěl-li někdo něco dodat k tomu, co předchozí účastník řekl, použil slova *ad hoc*. (Tamtéž, 1966)

Dominantní vliv na studentský život v Příbrami a vývoj hantýrky používané během slavnostního ceremoniálu měl jazyk německý. Od roku 1849 do konce první války měla škola německý ráz. Vyučovacím jazykem byla samozřejmě němčina. (Majer, 2003: 101) Z tohoto období pocházejí termíny jako např. *fuks* (dnes *fox*), *šachtág* (dnes *šachták*), *vafnrok*, *švéfl* aj. (Palivec, 1966: 161) Podle V. Palivce můžeme však výskyt slova *vafnrok* sledovat již od 14. století. *Vafnrok* neboli *varkoč* byla rytířská suknice rozstřižená na bocích v barvách erbu.

Z období konce první války, kdy se na školu vrátil český jazyk jako jazyk vyučovací, pochází česká jména jako Horymír, Šemík aj. Utváří se hornická terminologie nebo hornické písně. Doznívá zde však ještě německý vliv a nově vzniklá slova jsou jen počeštěním nebo zkomolením německého vzoru. Příkladem mohou být termíny jako *štajgr*, *fajslík*, *šachta*, *šichta* aj. (Tamtéž, 1966)

Nepostradatelným znakem členů hornického stavu je pozdrav *Zdař bůh*. Dle Stanislava Vopaska pochází pozdrav z německého *Glück auf*, což znamená přání šťastného návratu ve zdraví. V 18. století byl tento německý pozdrav zkomolen na výraz *klikauf*. (Vopasek, 2002: 43-45) Podle Viktora Palivce se podoba tradičního hornického pozdravu blíží spíše slovanskému, např. polskému pozdravu *Szczęść Boże*. (Palivec, 1966: 161)

3.1.2 Pivní zákon

Každý slavnostní hornický večer má své ceremonie a zákony. Jejich souhrn se nazývá *pivní zákon*. „*Pivním zákonem nazývá se souhrn oněch zákonů a ceremonií hornických, většinou starobylých, kterých třeba přísně dbáti k udržení pořádku a povznesení nálady u šachtáku čili hornického večera.*“ (Pivní zákon §1, 1996. 1) *Pivní zákon* je rozčleněn do několika kapitol. V nich jsou ustavena práva a povinnosti účastníků, průběh večera, struktura účastníků skoku přes kůži aj.

Na dodržování a výklad zákona dohlíží *perkmistr*. „*Perkmistrovi přísluší především vedení šachtáku podle zákona pivního. Perkmistr je podřízen pouze pivnímu zákonu a při šachtáku má neomezenou moc. Nedostatek masti neomezuje jeho práva. Zahajuje a končí v určenou dobu hornicko-hutnický večer a bdí nad škandály pivními.*“ (Pivní zákon §5, 1996: 1) Každý rozkaz *perkmistra*, kterému náleží titul *slavné, vysoké a neomylné prezídium* musí být vyslyšen a ihned plněn. „*Perkmistr má přísným používáním všech prostředků, které má po ruce, potlačit každé*

jednání, které by bylo na úkor všeobecnému veselí. Přesto však může dle svého uznání přehlédnouti malé přestupky, pokud mohou tyto přispěti ku všeobecnému veselí.“ (Pivní zákon §15, 1996:1)

Pokud se ale některý z účastníků *šachtáku* prohřeší, následuje za jeho prohřešek trest. „*Prohřeší-li se někdo proti pivnímu zákonu, či jakkoliv jinak, pak má každý starší semestr právo síliti mladšího. Fuxové a Fuxie nemohou nikoho posílit, je posílit však může každý semestr. Stejní semestři nemohou se navzájem síliti. Při šachtáku může každý semestr druhého bez ohledu na semestry u prezídia rekomandovati, vyjímaje čestné lišáky.“ (Pivní zákon §43, 1996:10)* Prohřešit se účastník může pochybováním o neomylnosti *prezídia*, mrháním piva, odchodem od *tablice* bez svolení nebo vzepřením se nařízení. Trestem za provinění se může být i vypití *celůvky* (0,3 l) teplé a mírně osolené vody na čas.

3.1.3 Flek

*Flek*³⁰ neboli kůže byl původně kožený kus, který byl přišitý na hornický oděv. Při práci v dole si horník na *flek* sedal. Na tzv. hornických paradách a shromážděních byl nošen jako slavnostní část oděvu. *Skokem přes kůži* potvrzoval nováček, že je hoden studia hornictví či hutnictví na příslušné škole.

3.1.4 Hornický kroj

Na slavnostních hornických večer jsou k vidění účastníci v tradičních hornických uniformách. Ty v průběhu několika staletí prošly vývojem.³¹ Hornictví patřilo a patří mezi výjimečná zaměstnání. Výjimečná v tom, že pracovní prostředí bylo nebezpečné a mnoho horníků při práci pod zemí zaplatilo svým životem. Pravděpodobně z této výjimečnosti vznikaly hornické spolky a bratrstva. Tato bratrstva stanovovala práva

³⁰ Viz obrazová příloha č. 2

³¹ Viz obrazová příloha č. 3

a povinnosti jejích členů. Jednou z povinností byla i patriční reprezentace oděvem, ze kterého bylo na první pohled jasné, kdo je jeho nositelem. Tímto způsobem vznikl slavnostní oděv modifikací oděvu pracovního. Vývoj slavnostního oděvu vrcholí v polovině 19. století, kdy byl ustaven předpisy, které určovaly jeho podobu. (Skalníková, 1986)

Nejstarší doklad o odívání horníků můžeme nalézt v Lobkovickém antifonáři Valentina Noha z roku 1471. V něm jsou zobrazeni horníci, kteří pracují v dole v bílých *kytlích* s kuklou. Kukla sloužila jako ochrana před padajícími drobnými kamínky a před vodou. *Kytle* je přepásaná řemenem, má krátké nebo polodlouhé rukávy a sahá vyobrazeným horníkům do poloviny lýtek. Materiálem, z něhož byla *kytle* vyrobena, bylo pravděpodobně režné plátno. Pod *kytlí* se nosily tmavé punčochy ze sukna nebo tmavé kožené kalhoty. Dále se nosila *taškvíce*, kožená brašna, ve které měli nůž, knot a potřeby na zapalování kahance. Pracovní náčiní nosili na zádech svázané páskem. (Skalníková, 1986: 76)

Další pramen zobrazující hornický oděv je *Dvanáct knih o hornictví a hutnictví Jiřího Agricoly* z 16. století.³² Jsou zde zobrazeni horníci, hutníci, tesaři, hašplíři a představitelé vyšších funkcí – prubíři, dozorcí a důlní měřiči. Horníci, hašplíři a důlní tesaři byli oděni do *kytle*, přiléhavých kalhot, dlouhé sedací kůže a kožených bot. Zde nacházíme první zmínku o *fleku* – sedací kůži. Ta sloužila k ochraně před vlhkem nebo mohla sloužit při sjíždění chodeb. Tuto funkci plnily i kožené kalhoty, které má horník vyobrazený v antifonáři. Oděv dozorce se od hornického liší tím, že nemá sedací kůži a kuklu. Místo kukly má jako pokrývku hlavy špičatou čepici. Nápadné jsou jeho hluboko prostřihávané kalhoty s poklopem a meč u boku. (Tamtéž, 1986)

Základní části hornického oděvu a výbavy, tedy *kytle*, kalhoty, *kůže*, přikrývka hlavy, obuv, *kahanec*, *taškvíce* a *švancara* (hůl), se nevyhýbaly módním vlivům. Zároveň se však přizpůsobovaly pracovním podmínkám.

Vývoj hornického oblečení vyvrcholil v polovině 19. století. V roce 1849 byl oděv formulován předpisy. (Tamtéž, 1986)

Slavnostní hornický kroj se skládal z *kytle*, kalhot, *kůže*, hornické čepice, bot, rukavic a *švancary*. *Kytle* byla ušita z černého sukna s černou podšívkou. Podobala se střihem vojenskému kabátci. Zapínala se až ke krku na devět lesklých knoflíků. Měla celkem 29 knoflíků. Tento počet souvisí s legendou o svaté Barboře, jejíž život byl násilně ukončen ve 29 letech. Na knoflíčích byly zpravidla vyraženy *fajslíky*, tedy překřížená kladívka. Kabátec měl stojatý límec, na němž byly vyšity hornické znaky. Přední část *kytle* byla zdobena návěsky. Na kabát se připínal *flek*, který ale nebyl z pravé kůže, nýbrž z černého sukna. (Skalníková, 1986: 75) Kalhoty byly černé barvy. Výjimku tvoří jen slavnostní oděv příbramských horníků, kteří nosili kalhoty bílé. Součástí oděvu byla i pokrývka hlavy ve formě čáky, bílé rukavice a černé boty. Horníkovým doplňkem byla dřevěná *švancara*, hůl vysoká 75 až 95 cm (podle výšky jejího nositele) s ocelovým bodcem. (Tamtéž, 1986)

Slavnostní stejnokroj v 19. století oblékali nejčastěji příbramští horníci a úředníci. V ostatních oblastech s báňskou činností byl nošen jen ke slavnostním příležitostem či k prezentaci hornické hudby. Na přelomu 19. a 20. století je slavnostní kroj horníky odkládán. Příčinou může být pravděpodobně generální stávkou horníků na Ostravsku a Sokolovsku.³³

V polovině 20. století se kroj přizpůsobil střihem vojenské uniformě. Nošen byl jen při určitých příležitostech. V roce 1983 byl vydán předpis, který usměrňoval podobu kroje.³⁴ Vrátil jeho podobu blíže k typickému

³² V originále *De re metallica libri XII*, vydáno po Agricolově smrti roku 1556. Platné především pro oblast Jáchymova. Zdroj: Drašnar, Jiří. *Jiřího Agricoly dvanáct knih o hornictví a hutnictví* [online]. 2011 [cit. 19. 4. 2011]. Dostupné z: <http://muzeum.mineral.cz/hornictvi/jiri-agricola/>

³³ Brázda, Zdeněk. *O hornických krojích* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.sdas.cz/files/sdas/HL/HL04-2010.pdf>.

³⁴ Viz obrazová příloha č. 4

kroji 19. století. V roce 1999 stanovil předseda Českého báňského úřadu hodnoti následovně: Symbol – hornická kladívka, jsou lemována lipovými listy a umístěna na rukávech v počtu jednoho až čtyř, a to podle zastávané funkce. Jeden symbol přináležel obvodnímu báňskému inspektorovi. Dva symboly označují ústředního báňského inspektora a vedoucího inspektora Obvodního báňského úřadu (dále OBÚ). Tři symboly označují ředitele odboru Českého báňského úřadu (dále ČBÚ) a předsedu OBÚ. Čtyři symboly užívají předseda ČBÚ a jeho náměstci.³⁵

3.1.5 Mlátek a želízko

V každém řemesle se vyvinulo množství pracovních nástrojů. Nejinak tomu bylo i v hornictví. Od nepaměti byli *mlátek* a *želízko* prvním hornickým nástrojem. V průběhu staletí se vyobrazení překříženého *mlátka* a *želízka* stalo symbolem jakékoli hornické činnosti.³⁶ *Mlátek* je zvláštní druh kladiva s oboustrannou bicí plochou. Používají se dva typy *mláteků*: *ruční mlátek* a *perlík*. *Ruční mlátek* má hlavu z ocele, do které je zaražena buková nebo dubová násada. *Perlík* je totéž, jen je těžší a využívá se na tvrdší materiál. *Želízko* má ocelovou hlavu, jejíž tvar je v jedné straně protáhlý. Ve znaku je *želízko* umístěno za *mlátkem*. (Dobrovolný, 1949: 43 - 46)

3.1.6 Patroni a ochránci

Hornické řemeslo patřilo odjakživa k těm rizikovým. Zpočátku nebyli horníci pro boj s přírodními živly vybaveni vědomostmi o přírodních zákonitostech. Přírodní jevy si často nedokázali vysvětlit jinak, než jako vliv nadpřirozených bytostí. Ochranu, před pro ně nevysvětlitelnými jevy, hledali u ochránců a patronů. V českých revírech jsou již staletí za patrony považováni sv. Barbora a sv. Prokop.

³⁵ Brázda, Zdeněk. *O hornických krojích* [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.sdas.cz/files/sdas/HL/HL04-2010.pdf>.

³⁶ Viz obrazová příloha č. 5

3.1.6.1 Svatá Barbora

Svatá Barbora je patronkou povolání, u nichž hrozí náhlé úmrtí. Podle pověstí se narodila ve 3. století našeho letopočtu. Za to, že v době pohanů přijala za svou víru křesťanství, byla sřata. Inscenátor procesu kněz Origon ve chvíli její smrti zmizel, měl se propadnout do země. O několik staletí poté byla Barbora svatořečena. Patronkou horníků se stala koncem středověku. Podle legendy se před Barborou otevřela skála a poskytla jí úkryt v době, kdy byla na útěku před pohany. (Vopasek, 2002: 47-49)

3.1.6.2 Svatý Prokop

Další z patronů důlních pracovníků je svatý Prokop. Prokop žil ve druhé polovině 10. století, v období formování raného českého státu a společnosti. Díky bohatství své rodiny si mohl dovolit vzdělání a stal se knězem. Nebyl však spokojen se stavem společnosti, hledal spojení s Bohem, spojení vnitřní a vnější spokojenosti, klid a řád. Proto odešel do samoty mimo společenství. Usadil se v jeskyni u řeky Sázavy. Tam bojuje se svým vnitřním zlem. V místě jeskyně poté se svými přívrženci vybudoval klášter. V roce 1053 Prokop zemřel. Na počátku 13. století byl svatořečen. Od druhé poloviny 19. století je Prokop oficiálním patronem horníků a hutníků. Svatoprokopská slavnost probíhá každoročně 4. července. (Sommer, 2007)

Dalšími ochránci horníků a hutníků jsou různí skřítki a permoníci. Jsou to mytické postavy, které žijí v podzemí. Někteří horníkům škodí, jiní zase pomáhají.

3.2 Příprava na obřad

Samotnému slavnostnímu *skoku přes kůži* předcházejí tzv. *šachtáky*. Jedná se o hornické večery, v jejichž průběhu jsou fuxové seznamováni s hornickými tradicemi, učí se hornické písně a osvojují si všechny náležitosti nezbytné pro jejich vstup do stavu hornického. Schází

se zde funkcionáři, profesori VŠB – TUO, *semestři* (ti co mají skok za sebou) a již zmínění *fluxové* (ti co se na skok chystají). Celý průběh má svá pravidla, vše se řídí *pivním zákonem*.

Šachtáky bývají pořádány od začátku akademického roku, tzn. od začátku října až do skoku, který se koná poslední pátek v dubnu. V Ostravě je zvyklostí pořádat hornické večery co dva týdny. Během zkouškového období je pauza a od začátku letního semestru bývají *šachtáky* každý týden.

3.3 Přechodový rituál

Skok přes kůži je rituál, jímž se student Vysoké školy báňské stává členem hornického či hutnického stavu. Tím, že student přeskočí kůži, dokáže, že je hoden studovat hornictví či hutnictví na uvedené škole. Skokem mění svůj stav. Rituál, během něhož se osoba s určitým sociálním statutem změní v osobu se zcela odlišným sociálním statutem, nazývá Arnold Van Gennep přechodovým rituálem. (Gennep, 1997: 100) *Skokem přes kůži* student získává statut vyšší, zařazuje se do vyššího stavu. Victor Turner řadí rituály, které se vztahují k uvedení do vyššího postavení, mezi rituály životních krizí. (Turner, 2004: 161) Tento rituál je určen konkrétními pravidly a symbolikou. Užití symboly, jako hornický kroj, hornické písně či odborná terminologie, podporují psychický účinek tohoto rituálu. Van Gennep poukázal, že přechodový rituál se skládá ze tří fází: odloučení, pomezí a přijetí. (Gennep, 1997: 19)

3.3.1 Fáze odloučení

Fáze odloučení souvisí se symbolickým chováním, které představuje „*vytržení jedince nebo skupiny z dřívějšího pevného místa ve společenské struktuře nebo ze souboru kulturních postavení (stavu) anebo z obou*“. (Turner 2004: 95) Tato fáze u studentů HGF VŠB - TUO nadchází několik měsíců před slavnostním večerem. Studenti se ve svém

volném čase pravidelně scházejí na *šachtácích*, aby se seznámili s tím, jak bude samotný skok probíhat, naučili se hornické písně a získali znalosti v historii hornických tradic. Původní význam však spočíval v tom, že touto fází procházeli všichni studenti, kteří se chtěli skoku zúčastnit, ale jen někteří byli na konci vybráni, aby se ho zúčastnili. V současné době se skoku účastní všichni ti, co pravidelně docházejí na *šachtáky*.

3.3.2 Fáze pomezí

Fáze pomezí je v přechodovém rituálu tou nejsložitější. Jedinci, který se v ní nachází, nenáleží žádný statut. Podle Victora Turnera „*bytosti nejsou ani tady ani tam, nacházejí se mezi postaveními určenými a uspořádanými zákony, zvyklostmi, konvencemi a obřady*“. (Turner, 2004: 96).

Student je podřízen autoritám, které musí poslouchat. V průběhu skoku je nejvyšší autoritou *slavné, vysoké a neomylné prezídium*, které má na pomoc *adláty, nadlišáka a kantory*. Důležitost autority je dána tím, že právě ona má tu moc formovat studenty tak, aby byli hodni vstoupit do své nové funkce a získat tak vyšší společenský statut. „*Novic musí být tabula rasa, čistý list papíru, na nějž jsou zapsány vědomosti a moudrost skupiny týkající se nového postavení. Zkoušky a pokoření, často hrubě fyziologické povahy, jimiž jsou novicové vystaveni, představují zčásti zničení předchozího postavení a částečně upravení jejich podstaty, aby byli připraveni na převzetí nových povinností a předem jim bylo zabráněno zneužívat nová privilegia*.“ (Turner, 2004: 103)

Tato fáze začíná u noviců (*fluxů a fluxí*) jejich průvodem městem a trvá do doby, než jsou *nadlišákem* přivedeni k samotnému skoku.

3.3.3 Fáze přijetí

Tato fáze je spojena se vstupem jedince do společnosti, ale již s novým vyšším sociálním statutem. *Skokem přes kůži* student dokázal,

že je hoden studia na báňské škole. Získává práva a je podřízen novým povinnostem. „Očekává se, že člověk, jenž prošel rituálem, bude jednat v souladu s určitými obyčejí danými normami a etickými pravidly, jež nositelé společenského postavení vážou do systému společenských pozic“ (Turner, 2004: 96).

4 STRUKTURA ÚČASTNÍKŮ SKOKU PŘES KŮŽI

Každý účastník slavnostního večera má svou funkci a oslovení, které je nutné respektovat. Funkce podléhá určitým pravidlům a je během celé ceremonie neměnná. V této kapitole nabízím výčet jednotlivých funkcí, jímž náleží odborný hornický název. *Tablice* (stoly) jsou při slavnostním hornickém večeru rozestavěny do tvaru podkovy. *Tablice* umístěná v čele se nazývá *prezidiální*, postranní *tablice* jsou *semestrovské*, střední *tablice* je *fluxovská*.

4.1 Perkmistr

V čele *tablic* sedí *perkmistr*. Náleží mu oslovení *slavné, vysoké a neomylné prezidium*. Bdí nad dodržováním a výkladem *pivního zákona*. Přísluší mu vedení hornického večera. Zahajuje jej slovy *cantus ex*. Je vyvoláván zpěvem písně „Kde je prezidium“. Vzhledem k jeho postavení má možnost využití mocenských prostředků k potlačení jednání a přestupků, které by vedli k narušování všeobecného veselí. Jeho příkazy je nutné ihned plnit. Na 121. skoku přes kůži v dubnu 2010 v Hodoníně byl *perkmistrem* prof. Ing. Pavel Prokop, CSc. z Hornicko – geologické fakulty VŠB – TUO.

4.2 Adláti a čestní hosté

Levý a pravý adlát jsou poradci *slavného, vysokého a neomylného prezidia*. Náleží jim titul *slavný a vysoký adlát*. Během slavnostního večera sedí v čele *tablic* po boku *perkmistra* a bdí nad vykonáváním jeho příkazů.

Čestní hosté, oslovováni *slavné, vysoké a čestné prezidium*, jsou jmenováni *perkmistrem*. Jako *čestní hosté* usedají po bok *perkmistra* zpravidla vysoce postavení občané města či jiné významné osobnosti (zástupci ministerstev a úřadů, dolů, škol či okresních spolků).

4.3 Nadlišák, kontrária a kantor

Nadlišák zastupuje *fuxe* a *fluxie*, tedy studenty, kteří by byli rádi přijati do hornického cechu. Je to on, kdo je přivádí ke skoku přes kůži. Náleží mu oslovení *slavný a vysoký nadlišák*.

Dalšími důležitými funkcionáři hornického večera jsou *kontrária* neboli *protitečky*. Sedí v čele *tablic* proti prezídiu, jsou vedoucími těchto *tablic* a jsou zodpovědná za její činnost. Náleží jim oslovení *slavné kontrarium*.

Slavný kantor je hlavním mluvčím *perkmistra* a je vedoucím hornické *smečky* neboli hornické hudby. Stará se o to, aby všichni účastníci *šachtáku* dodržovali svou povinnost, a sice zpívat ze všech svých sil. Pokud některý účastník zpívat nemůže, požádá o výjimku prezídium právě prostřednictvím *kantora*. Pokud má některý z účastníků důvod, proč se „*zdržet od sílení mastí*“³⁷ hlásí se rovněž prezídiu prostřednictvím *kantora*. *Prezídium* jej pak prohlašuje za „*pivně impotentního*“³⁸ a může pít jiné nápoje.³⁹

4.4 Semestři a semestriky, fuxové a fluxie

Semestři a *semestriky* jsou ti studenti Vysoké školy báňské v Ostravě, kteří již byli přijati do hornického cechu. Náleží jim oslovení *slavný semestr – semestrika*. Naproti *semestrovské tablici* sedí *fuxové* a *fluxie*, tedy ti studenti, kteří by byli rádi přijati do hornického cechu a v průběhu *šachtáku* mají vykonat *skok přes kůži*.

4.5 PIPO

Důležitou roli má při skoku *slavná pivní policie - PIPO*. Příslušníci *PIPO* jsou z pivního zákona odpovědni za včasnou a dostatečnou

³⁷ Zdržet od pití piva.

³⁸ Dalo by se říci abstinenta.

roznášku masti k jednotlivým *tablicím*. Rozeznatelní jsou snadno, a to podle bílé helmy s nápisem *PIPO*. *Slavná pivní policie* má k rukám ještě dalších sedm *podpip*, z toho několik policistek *pipek*.⁴⁰

³⁹ Martiníková, Hana; Mierva, Petr. *115. Skok přes kůži* [online]. 2004 [cit. 1. 4. 2011]. Dostupné z: http://slon.diamo.cz/hpvt/2004/T/T16_Martinikova.htm.

⁴⁰ Martiníková, Hana; Mierva, Petr. *115. Skok přes kůži* [online]. 2004 [cit. 1. 4. 2011]. Dostupné z: http://slon.diamo.cz/hpvt/2004/T/T16_Martinikova.htm.

5 PRŮBĚH SLAVNOSTNÍHO VEČERA V HODONÍNĚ 30. 4. 2010

Skok přes kůži probíhá každoročně pod záštitou VŠB – TUO. Neprobíhá však pravidelně v Ostravě, jak by se mohlo zdát, ale i v jiných hornických revírech s významnou důlní tradicí. V roce 2006 se 117. skok přes kůži konal v Chomutově. Další ročníky proběhly střídavě v Mostě a Chomutově. Zaměřila jsem se na popis posledního ročníku v Hodoníně, který proběhl 30. 4. 2010. Aktéry skoku byli převážně studenti prvního ročníku Hornicko – geologické fakulty VŠB – TUO.

Do místa konání akce se sjeli *fluxové* a *fluxie* již o den dříve. To proto, aby byli na slavnostní ceremonii řádně odpočati. *Průvod fluxů* začal ve dvě hodiny odpoledne od sídla společnosti Moravské naftové doly, a.s. V přední řadě průvodu nesli dva *fluxové* velký zelený transparent s černým nápisem Skok přes kůži a Hornická geologická fakulta. Průvod měl několik zastávek. Jednou z nich byla u Městského úřadu Hodonína. Cílem průvodu však bylo nalézt *nadlišáka*, který se ukrýval v některém z mnoha restauračních zařízení.

5.1 Hledání nadlišáka⁴¹

Hledání *nadlišáka* netrvalo dlouho. Ukrýval se v restauraci vedle radnice. Na tuto skutečnost byl průvod upozorněn tabulí, na níž byla nalepena jeho fotografie. Práci tak *fluxům* značně usnadnil. Po odhalení utajení byla celá družina *fluxů* předvedena před *nadlišáka*.⁴² Podali hlášení o průběhu hledání a požádali o předvedení ke *skokové noře*. Někteří *fluxové* byli ještě podrobeni kontrolním otázkám. Poté, co *nadlišák* usoudil, že jsou *fluxové* způsobilí k vykonání skoku, udělil *habeas* pro odchod. Před restaurací čekala na *nadlišáka* bryčka tažená koňmi.⁴³ Průvod tak mohl pokračovat k místu konání slavnostního *skoku přes kůži*.

⁴¹ Viz obrazová příloha č. 6

⁴² Viz obrazová příloha č. 7

⁴³ Viz obrazová příloha č. 8

5.2 Vstup do nory

Průvod *fluxů* a *fluxíí* v čele s *nadlišákem* dorazil před 17 hodinou před budovu Domu kultury v Hodoníně. Vstup do budovy je vyzdoben zelenočernými poutači a tabulemi informujícími o tom, které společnosti se podílejí na zajištění skoku. Adepti z řad studentů jsou odvedeni do společenské místnosti, z níž budou za pár minut přivedeni do hlavního sálu.

V sálu je vše připraveno. Hosté i *smečka s kantorem* jsou usazeni. Jen *prezidiální tablice* jen zatím neobsazena. Hostů je zde přibližně na tři stovky.⁴⁴ Někteří mají na sobě hornický kroj, jiní společenský oblek s kravatou. Ženy jsou rovněž oblečeny do slavnostního. Sál není nijak slavnostně vyzdoben. Na první pohled se zdá, že se zde koná ples či zábava. To, že se tento večer od ostatních významně liší, dokazují *kůže* zavěšené na balkonové zábradlí. Na nich nalezneme hornické insignie, datum a název města. Datum odkazuje k tomu, kdy se přes kůži skákalo, název města pak k místu kde se skákalo. Uprostřed pódia stojí pivní sud.

Slavní semestří jsou již seřazeni u vchodu do sálu. Řízením večera je pověřen zástupce Hornického spolku Prokop. Mávnutím ruky dává povel k hudbě. Náhle sálem zní zahajovací znělka a skok přes kůži začíná. Zástupce spolku Prokop vítá hosty a účastníky, představí prezídium a poděkuje všem, co se nějakým způsobem podíleli na přípravách letošního ročníku. Po tomto úvodu si sál stoupá a burácivě zaznívá hornická hymna „Hornický stav budiž velebný“⁴⁵. Na počest studentů a profesorů zní následovně i studentská hymna „Gaudeamus igitur“⁴⁶. Po krátkém proslovu děkana Hornicko – geologické fakulty VŠB – TUO se sese (shromáždění) pokouší přivolat *slavné, vysoké a neomylné prezídium* (dále *SVNP*). *SVNP* přichází do sálu spolu s *levým* a *pravým adlátem*. Za naprostého ticha z řad obecnstva vysvětluje stručně obsah *pivního zákona* a žádá jeho dodržování. Následně přečte

⁴⁴ Viz obrazová příloha č. 9

⁴⁵ Viz textová příloha č. 2

⁴⁶ Viz textová příloha č. 3

část majestátu Václava II. a jmenuje *kontrária*. Jmenovaní funkcionáři s oběma *adláty* vstávají a zpívají „Ať žije prezídium“. To už stojí u vchodu do sálu *nadlišák* a dožaduje se vstupu do *nory*. *SVNP* uděluje *habeas* (souhlas) a *fluxové* a *fluxie* tak mohou vstoupit. Sálem zní píseň „Ať žije nadlišák“ a adepti na skok jsou uvedeni k jejich *fluxovské tablici*.⁴⁷

5.3 Skok přes kůži

Fluxové a *fluxie* jsou již v sále. Stojí u *fluxovské tablice* a *nadlišák* žádá *SVNP* o povolení ke skoku. *SVNP* se krátce zamyslí a zvažuje *nadlišákovu* žádost. Po pár minutách ke skoku svoluje.

Na podium přicházejí nejdříve *čestní hosté*. Bývají to zpravidla ředitelé hornických škol, představitelé města či jiní hosté. Po jejich přijetí mezi *semestry* zní píseň „Kahanec na palci“⁴⁸. To již na podium pochodují *fluxové* a *fluxie* pod vedením *semestrů*. V řadě zde stojí přibližně dvacet studentů. Postaví se před ně *nadlišák* a pronese: „*Fluxi, stupaj na sud, uchop, co ti po právu náleží. Řekni nám své jméno, příjmení, národnost a heslo!*“. A poté: „*Skoč!*“.

Kůži drží dva slavní *semestři*. *Flux* či *fluxie* vystoupí na *sud s mastí* (sud s pivem) v pravé ruce a kahanem v levé. Do mikrofonu řekne každý své jméno, příjmení, národnost a heslo. Pokud nemá heslo připravené, odzpívá alespoň část slavné hornické písně podle svého výběru. Na povel *adláta* „*sil se!*“ vypije *flux* do dna svou *celůvku mastí*. Na *adlátův* povel „*skoč!*“ pak přeskočí kůži. Poté se ho ujme *semestr*, oba se podepíší do *skokové knihy* a vrací se každý na své místo. Z *fluxe* se tímto rituálem stává *slavný semestr*.⁴⁹ Po posledním skokanovi hlásí *nadlišák SVNP*, že skok přes kůži je ukončen. Sálem zazní píseň „Ať žijí semestři“. Během ní *semestři* pochodují ke své *tablici*, za níž se usadí. Na počest nových členů hornického cechu zazní písně „Kamarádi, dolů sfárejme“ a „Snad je to přece jen možná věc“.

⁴⁷ Viz obrazová příloha č. 10

5.4 Doprovodné rituály

Stěžejním bodem celého hornického večera je samotný skok přes kůži. Tato ceremonie je však doprovázena i dalšími neméně důležitými rituály. Bezprostředně po vykonání skoku je na počest novopečených semestrů vysvěcen *diamant*⁴⁸. Světí ho *nadlišák* za asistence hlavního *PIPO* a *podkuřovače*. *Nadlišák* drží v ruce *tuplák*. Pomocníci si zapalují cigarety, pokleknou a *tuplák* podkuřují. Po vysvěcení vybízí *nadlišák* *sese* k sílení se slovy: „*Silme se z diamantu posvěceného*“.

Následujícími body programu byl pivní souboj, sčítání semestrů, vyhlášení nejmladšího a nejstaršího účastníka *sese*.

5.5 Závěr slavnostního večera

Na závěr slavnostního večera zazní tři sloky písně „Již opět z věže zaznívá“⁴⁹. Touto písní si *sese* připomíná ty, kteří se zasloužili o uchování tradice *skoku přes kůži* a již nejsou mezi živými. *Skok přes kůži* je ukončen. Zbytek večera je vyplněn volnou zábavou.

⁴⁸ Viz textová příloha č. 4

⁴⁹ Viz obrazová příloha č. 11

⁵⁰ Tuplák (skleněná nádoba o objemu 1l, která je využívána k pití piva).

⁵¹ Viz textová příloha č. 5

6 SROVNÁNÍ PRŮBĚHU SKOKU V PŘÍBRAMI A OSTRAVĚ

Skok přes kůži pořádaný HGF VŠB – TUO srovnám v této kapitole se stejným rituálem pořádaným v Příbrami. Předpokládala jsem, že se současná podoba obou skoků nebude nijak významně lišit. Tradice skoku přes kůži setrvávala v Příbrami do roku 1945, kdy byla jejím organizátorem Vysoká škola báňská. Ta byla roku 1945 přestěhovaná do Ostravy. Do Příbrami se vrátila až prostřednictvím Střední průmyslové školy (dále SPŠ) roku 1981. Od té doby se stala součástí symposia Hornická Příbram ve vědě a technice. Hlavním pořadatelem je Cech horníků a hutníků v Příbrami.⁵²

6.1 Příbramský skok přes kůži v říjnu 2010

*Lišáky*⁵³ čekala na skok dlouhá příprava. Nejdříve se museli naučit hornické písně. Odpoledne, před slavností, se shromáždili před budovou školy. Byli oděni do tradičních hornických *kytlí* a dlouhých kalhot, na hlavě měli čepici, v ruce havířský kahan. V čele průvodu kráčeli dva *nobluksové* (*semestři*) a nesli znak školy. První místo, kam měl průvod zaměřeno, byl dům *nadlišáka*. *Nadlišák* byl starší a zkušenější student vyššího ročníku. Od ostatních se lišil tradičním černým oblekem přepásaným zelenočernou stuhou. Na hlavě měl černý baret s liščím ohonem, po boku kord. *Lišákům* kladl kontrolní otázky, které měly ověřit jejich všeobecné znalosti v oboru a prokázat jejich připravenost k večernímu skoku. *Nadlišák* nakonec udělil *habeas* pro odchod. Průvod se tak za zpěvu písně „Ať žije nadlišák!“ odebral na místo skoku.

Průvod pochodoval Pražskou ulicí směrem k Městskému úřadu Příbrami. Zde na ně čekal starosta. *Lišáci* zazpívali hornickou hymnu a pokračovali k budově sokolovny, kde se skok konal.

⁵² Skok přes kůži – *Střední průmyslová škola Příbram* [on-line]. [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.spspb.cz>.

⁵³ V Příbrami nejsou fuxové, ale lišáci.

V čele *tablice* sedí *slavný vysoký a neomylný perkmistr*, který je v současnosti i hlavním představitelem cechu. Po boku *perkmistra* jsou dva *vysocí adláti* – *slavný písař* a *slavný kantor*. *Slavný kantor* řídí zpěvy *tablic* a *svěcení tupláku*. Další *tablice* jsou složeny z *lišáků* a *kmotrů*. Každý *lišák* má svého *kmotra*. V čele každé *tablice* stojí *slavný vysoký mistr*. Jedná se o osobu (většinou třídní učitel), která řídí činnost *tablice* a komunikuje s *perkmistrem*. *Lišáci* smí komunikovat s *perkmistrem* právě prostřednictvím svého *slavného vysokého mistra*.

Ceremoniál začíná nástupem *perkmistra* a jeho družiny. Jsou uvítáni přítomní (rodiče a starší studenti). Pak všichni společně zpívají studentskou hymnu „Gaudeamus igitur“, následně i hornickou hymnu. Poté předstoupí před *vysoké presidium nadlišák* a požádá o to, zda mohou vstoupit *lišáci*. Za zvuku hudby s havířskou tematikou přichází do sálu čtyři družiny *lišáků* v čele se svým *slavným mistrem*. Všichni se usadí a jeden člen družiny přečte celému sálu majestát⁵⁴ Václava II., jež havířům umožňuje pořádat hornické slavnosti. *Adláti* vysvětlí *tuplák* a studenti jsou *nadlišákem* vyzváni k samotnému skoku. Každý *lišák* vystoupí na soudek, představí se, zazpívá hornickou píseň, zarecituje báseň nebo řekne své motto. Poté vypije 0,3l piva do dna a skočí přes kůži. Následně je opásán kůží a je mu předán *glejt*⁵⁵ o přijetí do cechu. Potom, co jsou *lišáci* hodni studovat na průmyslové škole, se koná tzv. *pivní škandál*. *Pivní škandál* je pivní souboj *slavných vysokých mistrů*.

Závěr ceremoniálu je vyhrazen *čestným skokanům*. Ti vystoupí na sud, pronesou taktéž své motto, zazpívají píseň nebo zarecitují nějaký verš, vypijí do dna 0,5 l piva, skočí přes kůži a přispějí nějakým finančním obnosem do *BUBU kasy*. *BUBU kasa* je obyčejná dřevěná bedýnka, do níž přispívají *čestní hosté* a následně je z ní placena útrata *vysokého prezídia*. Po skoku *čestných hostů* končí oficiální část programu. Za zvuku

⁵⁴ Viz textová příloha č. 6

⁵⁵ Glejt je ochranná listina.

hornických písní odchází *perkmist* s dužinou, poté *lišáci* se zapálenými kahany a začíná volná zábava. Ta se většinou odehrává jako jakýkoliv jiný běžný ples a trvá do ranních hodin.

6.2 Tabulka srovnání skoků

V uvozovkách jsou uvedeny názvy písní.

Ostrava	Příbram
Skok přes kůži pořádá HGF VŠB – TUO	Skok pořádá Cech příbramských horníků
Skok je pořádán vždy poslední pátek v dubnu	Pořádán druhou středu v říjnu, ale není pravidlem
Skok neprobíhá pouze v Ostravě, ale i v jiných revírech s důlní činností	Skok probíhá v Příbrami
Účastníky jsou studenti prvního i vyšších ročníků HGF VŠB – TUO a čestní hosté	Účastníky jsou studenti čtvrtého ročníku Střední průmyslové školy v Příbrami a čestní hosté
Průvod <i>fluxů a fluxíí</i>	Průvod <i>lišáků</i>
Hledání <i>nadlišáka</i>	Hledání <i>nadlišáka</i>
Cesta k místu skoku, tj. do Domu kultury Hodonín	Cesta do sokolovny
<i>Nadlišák jede bryčkou</i>	Zastávka na městském úřadě
Vstup do <i>nory</i>	Zahájení večera
Vítání hostů	-
Představení <i>prezídia</i>	Nástup Březohorky, <i>tablic</i> , <i>lišáků</i> a <i>prezídia</i>
"Hornický stav budiž velebný", "Gaudeamus igitur"	"Hornický stav budiž velebný"
Vyvolávání <i>prezídia</i>	Přípitek, proslov, představení účastníků skoku
<i>Prezídium</i> čte majestát a vysvětluje Pivní zákon	<i>Prezídium</i> čte majestát

"Ať žije prezídium"	-
---------------------	---

-	<i>Svěcení tupláku</i>
-	"Gaudeamus igitur", "Vy havrani umazaní"
-	Střelba ku ptáku
<i>Nadlišák se dožaduje vstupu do nory</i>	<i>Lišáci jsou již dávno v noře</i>
<i>Skok čestných hostů</i>	-
"Kahanec na palci"	-
<i>Skok fuxů a fuxií</i>	<i>Skok lišáků</i>
<i>Semestři se podepisují do skokové knihy</i>	<i>Semestři dostávají glejt o přijetí do cechu</i>
-	<i>Skok čestných hostů</i>
"Ať žijí semestři", "Kamarádi, dolů sfárejme", "Snad je to přece jen možná věc"	-
<i>Svěcení diamantu</i>	-
Pivní souboj	<i>Pivní škandál</i>
Sčítání <i>semestů</i> . Vyhlášení nejmladšího a nejstaršího <i>semestra</i> sese	-
Ukončení večera za znění písně "Již opět z věže zaznívá"	Slavnostní zakončení
Volná zábava	Volná zábava

6.3 Analýza průběhu skoku v Příbrami a Ostravě

Ačkoli vyrostl *skok přes kůži*, pořádaný příbramskou Střední průmyslovou školou, na stejných základech jako ten co pořádá HGF VŠB – TUO, jeho podoby se liší. Odlišná je např. doba konání. Příbramští ho pořádají v říjnu. Ostravští zase poslední pátek v dubnu. Pevné místo konání mají v Příbrami. Ostraváci ho organizují v různých městech, jejichž historie je spjata s důlní činností. Jiná se zdá i hornická terminologie, během celého ceremoniálu čteně využívaná. Příkladem uvádím oslovení noviců: *fuxové* a *fuxie* jsou adepti na skok na HGF, na SPŠ si oslovení počestili a adepty jsou *lišáci*.

Průběh průvodu, zahájení večera a samotný skok se nijak významně neliší. Odlišnosti nalezneme pouze v pořadí interpretací písní a v doprovodných rituálech.

7 ANALÝZA ROZHOVORŮ

Na 121. skoku přes kůži, který pořádala HGF VŠB - TUO v Hodoníně 30. 4. 2010, se mi podařilo vést rozhovory s jeho účastníky. Reflexe účastníků skoku jsem bezprostředně po jeho vykonání zaznamenala na diktafon.

Skok přes kůži se u studentů zmíněné vysoké školy těší velké oblibě. Nasvědčuje tomu fakt, že všichni dotazovaní hodnotili slavnostní hornický večer vesměs kladně. Pozitivně hodnotili především jeho tradiční podobu. V téměř nezměněné podobě zde totiž přetrvává od doby jeho prvního konání v Příbrami.

V současné době je však studenty vnímán jako forma zábavy, která souvisí s historií školy. Na otázku týkající se toho, proč se dotazovaný účastnil *skoku přes kůži*, jsem ve všech případech dostala téměř stejnou odpověď: „*Protože je to tradice naší fakulty*“. Nikdo z dotázaných nevnímal tento rituál jako přechod z jednoho statusu do druhého. Z toho vyplývá, že ačkoli studenti upřednostňují zábavnou stránku tohoto rituálu, znají i jeho původní účel.

Veškerá organizace *skoku přes kůži* probíhala ve volném čase jeho organizátorů a účastníků. Z rozhovorů vyplynulo, že jsou *fluxové* na skok připravováni během *šachtáků*. „*Jsou to večery, kde se schází fluxové se semestráma a hodnotářema. Učí se tam průběh celého skoku. Všechno to má ale rád.*“ Řád je ustavován *pivním zákonem*.

Tento rituál je součástí hornického večera, kterého se účastní i zaměstnanci důlních podniků. Předpokládala jsem, že si tuto kulturní akci nenechají ujít např. i rodinní příslušníci *fluxů* a *fluxíí*. Všichni dotazovaní se však shodli na tom, že jejich rodina skoku nepřihlíží. Jedním z důvodů byla velká vzdálenost Hodonína od bydliště dotazovaných.

Pouze jeden z dotazovaných semestrů přiznal, že se se skokem setkal i mimo studium na HGF, a to prostřednictvím vyprávění jeho přítelkyně. Ostatní dotazovaní ho v povědomí neměli. *Semestr* Jan Mančík uvedl, že o rituálu nevěděl, neboť není z Ostravy. Toto potvrzuje

mou domněnku o tom, že v povědomí má rituál zafixovaný pouze úzký okruh lidí, jenž je spojen se studiem báňských škol či prací u důlních podniků.

8 ZÁVĚR

Záměrem vypracování této práce byl popis tradičního hornického rituálu *skoku přes kůži* na Vysoké škole báňské v Ostravě. Mým cílem bylo zachytit nejen jeho historický vývoj, ale především podobu, v níž se v současnosti vyskytuje.

Jak jsem již uvedla, domnívám se, že v současné době již existuje dostatek odborných prací na toto téma, ne mnoho se jich však dotýká aktuálního dění na zmíněné vysoké škole, nýbrž popisují jeho průběh na Střední průmyslové škole v Příbrami. *Skoku přes kůži* v Příbrami se ve své bakalářské práci obhájené na Katedře antropologických a historických věd roku 2009 věnovala Marika Nicajasová.

Skoku přes kůži v Karviné se ve své bakalářské práci obhájené roku 2008 na Katedře antropologických a historických věd věnovala i Lenka Polaková. S jejím tvrzením, že „v dnešní době je skok přes kůži jen jakousi formou zábavy“⁵⁶ souhlasím. Musím ale oponovat, když tvrdí, že „s původním rituálem nemá mnoho společného“⁵⁷, rovněž tak, že „z přechodového rituálu (...) se dnes stala pouhá zábava, při níž většina účastníků již nezná význam a ani účel tohoto konání“⁵⁸. Během svého výzkumu jsem taktéž zjistila, že organizátoři skoku, pořádaného HGF VŠB – TUO, navázali na jeho tradiční podobu, nijak si ji neupravili, jako je tomu například v Příbrami. Všichni účastníci znají účel jeho konání. O jeho významu jsou informováni prostřednictvím konání *šachtáků*. Jsou pyšní na to, že jejich skok, je původní a často zdůrazňují, že je celostátní a jako jediný oficiální. I přesto stojí tento rituál mimo povědomí široké veřejnosti.

⁵⁶ Polaková, Lenka. *Skok přes kůži*. Plzeň, 2008. Bakalářská práce na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni na katedře antropologických a historických věd. Vedoucí bakalářské práce – PhDr. Ulrychová Marta. Ph.D., str. 35.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ Tamtéž.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY, PRAMENŮ A INFORMÁTORŮ

Čáka, Jan; Majer, Jiří. *Technika českých a slovenských dolů v průběhu dějin*. Příbram: Hornická Příbram ve vědě a technice, 1971.

Dobrovolný, Bohumil. *Hornictví*. Praha: Čs. ústav práce, 1949.

Gennep, Arnold van. *Přechodové rituály*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. ISBN 80-7106-178-6.

Majer, Jiří. *Sondy do dějin Středního hornického učiliště v Příbrami /1851 – 2001/*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2003.

Matouš, Jiří. Historické vzpomínky. In *Historie hornických tradic na Vysoké škole báňské v Ostravě a Příbrami 1849-1989*. Ostrava: Vysoká škola báňská, 1989, s. 137–141.

Nicajasová, Marika. *Skok přes kůži na Střední průmyslové škole v Příbrami. Současný stav*. Plzeň, 2009. Bakalářská práce na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni na katedře antropologických a historických věd. Vedoucí bakalářské práce – PhDr. Ulrychová Marta. Ph.D..

Palivec, Viktor. Skok přes kůži. In *Město stříbra a slávy*. Příbram: Městský národní výbor v Příbrami, 1966, s. 160-164.

Polaková, Lenka. *Skok přes kůži*. Plzeň, 2008. Bakalářská práce na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni na katedře antropologických a historických věd. Vedoucí bakalářské práce – PhDr. Ulrychová Marta. Ph.D..

Skalníková, Olga. *Pět staletí hornického kroje*. Komitét HPVT, 1986.

Sommer, Petr. *Svatý Prokop - Z počátků českého státu a církve*. Praha: Vyšehrad, 2007.

Turner, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-7226-900-3.

Velfl, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram: Městský úřad Příbram, 1998.

Vopásek, Stanislav. *Heraldická historie hornických symbolů*. Ostrava: PROPIS, 2002.

9.1 Internetové zdroje

Biolková, Jindřiška. *Ostravská historie* [online]. 2010 [1. 4. 2011].

Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/ostravska-historie/>.

Brázda, Zdeněk. *O hornických krojích* [online]. 2010 [1. 4. 2011].

Dostupné z: <http://www.sdas.cz/files/sdas/HL/HL04-2010.pdf>.

Drašnar, Jiří. *Jiřího Agricoly dvanáct knih o hornictví a hutnictví* [online]. 2011 [cit. 19. 4. 2011]. Dostupné z: <http://muzeum.mineral.cz/hornictvi/jiri-agricola/>

Historie Ostravy [on-line]. 1997 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://eostrava.cz/historie-ostravy/>

Historie VŠB – TU Ostrava [online]. 2010 [1. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/historie/historie-vsb-tu-ostrava/>.

Martiníková, Hana; Mierva, Petr. *115. Skok přes kůži* [online]. 2004 [cit. 1. 4. 2011]. Dostupné z:

http://slon.diamo.cz/hpvt/2004/T/T16_Martinikova.htm.

Polák, Josef. *Videoprezentace VŠB – TUO* [online]. 2006 [4. 4. 2011].

Dostupné z: <http://www.vsb.cz/cs/okruhy/prezentace-univerzity/videoprezentace/>.

Skok přes kůži – Střední průmyslová škola Příbram [on-line]. [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.spspb.cz>.

Trantina, Václav. *Josef Theurer, první rektor Vysoké školy báňské v Příbrami* [on-line]. 2006 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.muzeum-pribram.cz/akce/09akce/09hpvt/theurer.pdf>.

Úvod - Spolek Prokop Příbram [on-line]. 2008 [cit.6.4.2011]. Dostupné z : <http://www.spolek-prokop-pribram.cz/html/uvod.htm>

Vývoj uhelného hornictví v ČR [on-line]. 2009 [cit. 5. 4. 2011]. Dostupné z: <http://www.zdarbuh.cz/dejiny-hornictvi/minulost/vyvoj-uhelneho-hornictvi-v-cr-v-90-letech/>

9.2 Seznam informátorů

Jan Mančík (nar. 31. 7. 1989)

Adam Chaloupek (nar. 5. 2. 1988)

Viliam Jurkovič (nar. 29. 6. 1984)

Radim Šíma (nar. 5. 1. 1986)

10 RESUMÉ

Jump over the leather is the traditional ritual of miners and metalworkers. Its present form is composed of two parts: *šachták* and leap over the leather, which occurs during the miner's special festive event. *Šachták* is miners' evening preparing the novices to *jump*. The actual *jump* is a specific type of rite of passage, whose adepts are inducted into the guild of miners and steelworkers.

This event is organized annually by Technical University of Ostrava and it always takes place on the last Friday in April. Nowadays, it is a form of entertainment, which the participants are fully aware of.

Jump over the leader is held, albeit in different forms, in many locations throughout the Czech Republic. The *Jump* organized by Technical University of Ostrava is nationwide and it is the only official one. All representatives from mines in the Czech Republic and representatives of the traditional guilds and major schools, which instruct mining and metallurgy, are invited to this event.

In his thesis, I focused on contextualizing the *Jump over the leader* from the historical point of view, to explain the *Jump* as a specific form of rite of passage and to analyze its social significance in the course of time. The aim of this work also was to describe its current form and the detail of the last *Jump* held on the 30th April 2010 in the South-Moravian city of Hodonín.

11 PŘÍLOHY

11.1 Textové přílohy

Příloha č. 1 - Pivní zákon. Zdroj: Důl Darkov. 2. havířský šachták. Karviná: Důl Darkov, 1996.

Příloha č. 2 - „Hornický stav budiž velebný“. Zdroj: *Hornické písně*, Příbram: Prokop, 1915, s. 7.

Příloha č. 3 - „Gaudeamus“. Zdroj: *Hornické písně*, Příbram: Prokop, 1915, s. 5.

Příloha č. 4 – „Kahanec na palci“. Zdroj: *Hornické písně*, Příbram: Prokop, 1915, s. 11.

Příloha č. 5 - „Již opět z věže zaznívá“. Zdroj: *Hornické písně*, Příbram: Prokop, 1915, s. 13.

Příloha č. 6 - Udělení práva hornických slavností Václavem IV. Zdroj: <http://www.hornicky-klub.info/edice/motto.gif> (cit. 1. 4. 2011)

Příloha č. 7 - Přepisy rozhovorů

Příloha č. 1. Pivní zákon

Pivní zákon

§ 1

Pivním zákonem nazývá se souhrn oněch zákonů a ceremonií hornických, většinou starobylých, kterých třeba přísně dbáti k udržení pořádku a povznesení nálady u "šachťáku" či-li hornického večera.

Účastníci šachťáku

§ 2

Tablice šachťáku pozůstává z těchto účastníků:

- 1) Presidium (presidia čestná)
- 2) Adláti (levý, pravý)
- 3) Nadlišák
- 4) Kontraria (protitečky)
- 5) Kantor
- 6) Hosté
- 7) Semestrí a semestriky (lišáci a lišky)
- 8) Fuxové a fuxie

§ 3

Titulatura:

- a) Presidiu náleží přívlastek: "Slavné, vysoké a neomylné presidium"
- b) Čestnému presidiu, které se však volí jen za mimořádných okolností: "Slavné, vysoké a čestné presidium"
- c) Nadlišákovi: "Slavný a vysoký nadlišák"
- d) Kontrariu: "Slavné kontrarium"
- e) Kantorovi: "Slavný kantor"

§ 4

Účastníci šachťáku jsou podřízeni:

- 1) Presidiu, podřadně kontrariu
- 2) Nadlišákovi

§ 5

Presidiu přísluší především vedení šachťáku podle zákona pivního. Presidium, podřízeno pouze pivnímu zákonu, má při šachťáku neomezenou moc. Nedostatek moci neomezuje jeho práva. Zahajuje a končí v určenou dobu hornický večer a bdí nad škandály pivními. Rozkazy čestných presidií a adlátů, pokud se tyto nepřičií rozkazům presidia, budtež náležitě respektovány.

§ 6

a) Právomoc nadlišáka je podřízena právomoci presidia a vztahuje se pouze na semestry a semestriky, fuxy a fuxia.

b) Právomoc kontraria je takéž podřízena presidiu a sahá potud, až kam vymezena jest presidiem jeho tablice před zahájením šachťáku.

§ 7

Právomoc kantora viz paragraf 36 a 37.

§ 8

Hosté mají při tablici práva semestrů a semestrik.

§ 9

Semestrí a semestriky jsou oni členové tablice, kteří podrobivše se starému obřadu "skoku přes kůži", bitají více jak 2 semestry a byli přijati jako plnoprávní členové tablice.

§ 10

Fuxové a fuxie jsou dosud neodskávaní účastníci šachťáku. Fuxové a fuxie mají co nejvíce respektovati semestry a semestriky a počínati si vůči nim uctivě.

Pivní čest

§ 11

Ve stavu pivní cíti neboli pivní zachovalosti nalézá se člen tablice, když má všechny vlastnosti plnoprávního člena tablice.

§ 12

Z pivní cíti vyplývají všechna práva při tablici.

§ 13

Pivní čest ztrácí se posláním do P. Z. (viz paragraf 71 - 81).

Šachťák
(hornický večer)

§ 14

Stoly při šachťáku rozestaveny jsou v podobě podkovy. Čelná tablice, za níž obyčejně na síně připevněny bývají hornické odznaky a kůže, sluje "tablice presidiální". V jejím čele jest místo presidia. Obě postranní tablice, nazývají se "kontrariovské", na jejichž koncích zasedají kontraria (protitečky).

Mezi tyto vsunuta a osamocená stojí tablice fuxů a fuxií s nadlišákem v čele.

Vzadu na pravé straně v rohu stojí osamocený a hamizný stůl P. Z. Na levé straně uprosřed sílnu na stěně visí "pivní tabule" ku zapisování pivních škandálů, uložených trestů a P. Z.

§ 15

Každý hornický večer dělí se na "oficiální šachťák" a "exšachťák". Exšachťák trvá obyčejně do půlnoci.

§ 16

Hornický večer zahajuje presidium slovy: "Ad loca, silentium. Jmenuji svými funkcionáři X. Y. Z. - Funkcionáři ad loca. Zahajují dnešní hornický večer carmine. Cantor incipiat carmen". Po skončení carmine cantor zvolá: "Cantus ex"! Načež mu tablice odpovídají: "Zdař Bůh". Jsou-li přítomni hosté, pozdraví je slovy: "Silentium trvá, vítám na dnešní hornický večer naše hosty". Pak: "Silentium ex colloquium". Oficiální část šachťáku končí slovy: "Oficiální část ex! Presidium exšachťáku jmenuji stupaj".

Šachťácké zákony
Komando

§ 17

Pouze presidium má právo kdykoliv naříditi silentium, které co nejpřísněji zachováno býti musí, mimo presidium

může silentium nařídit také ten, jenž od presidia slovo obdržel. Nadlišák a kontraria opakují vždy základní rozkazy presidia. Při tom jsou ti povinni státi tak dlouho, dokud si presidium samo nesedne.

§ 18

Presidium má přísným používáním všech prostředků, které má po ruce, pořídit každé jednání, které by bylo na úkor všeobecnému veselí. Přece však může dle svého uznání přehlédnouti malé přestupky, pokud mohou tyto přispěti ku všeobecnému veselí.

§ 19

Každý rozkaz, který presidium vydá, musí být bezpodmínečně vyplněn.

§ 20

Opuští-li funkcionář na okamžik své místo, jmenuje si zástupce a má-li jaké odznaky, předá tyto jemu.

§ 21

Presidium exšachtáku jest jmenováno presidiem oficiální knajpy z řad hostů nebo semestrů

§ 22

Funkcionáře exšachtáku jmenuje si presidium exšachtáku.

§ 23

Po Kanafasce nebývá více žádné presidium jmenováno, v nutných případech ale pečuje o pořádek poslední presidium, v jeho nepřítomnosti nejstarší semestr.

Slovo

§ 24

Chce-li někdo veřejně pronést, žádá o slovo presidium prostřednictvím funkcionáře své tablice. Např.: "Slavné kontrarium, rogo verbum". Kontrarium nato k presidiu: "Rogo verbum". Presidium: "Silentium - habees". Kontrarium: "Slavné

vysoké a neomylné presidium, prosím o slovo pro N. N., člena mé tablice". Presidium dává najevo svůj souhlas slovy: "Habear", nesouhlas: "Non habear". V prvním případě komanduje kontrarium: "Habees, člen mé tablice N. N. má slovo".

§ 25

Funkcionáři a členové tablice presidiální žádají o slovo přímo presidium

§ 26

Fuxové a fuxie žádají o slovo prostřednictvím nadlišáka podobně jako v paragrafu 24. Nadlišák: "Slavné, vysoké a neomylné presidium "Habear", nebo "Non habear" atd. V případě nepřítomnosti nadlišáka žádají fuxové a fuxie o slovo prostřednictvím kontraria fuxovské tablice.

Tempus

§ 27

Při šachtíku se počítá čas na pívni minuty, 5 pívni minut se rovná třem časovým minutám.

Přesnou délku pívni minuty zná a určuje pouze slavné, vysoké a neomylné presidium.

§ 28

Bez zvláštního dovolení, které smí udělit pouze funkcionář člena své tablice, nesmí žádný tempus trvat déle než 10 pívni minut.

§ 29

Naříď-li presidium všeobecný tempus, pak po tu dobu se veškeré jednání přerušeno.

§ 30

Pro všechno, co během určité doby nebo za určitou dobu se státi musí, počítá se tempus utile.

§ 31

Jako tempus utile platí:
a) všeobecný tempus nebo speciální tempus
b) řeči a přednášky
c) všeobecný zpěv
d) všechny pívni funkce
e) nezaviněný nedostatek masí.

Silentium

§ 32

Silentium se zachovává:
a) kdykoliv to nařídí presidium
b) při všech ceremoniach
c) při všech zpěvech.

§ 33

Nařízené silentium vztahuje se vždy na předešlý akt.

§ 34

Silentium triste je mlčení, které je nařízeno po nějakém špatném výkonu člena tablice, jakožto politování.

Zpěv

§ 35

Všeobecný zpěv může být nařízen pouze od presidia, které vyzve kantora, aby začal slovy: "Cantor incipiat ..."

§ 36

Cantor je dědičný, pro případ jeho nepřítomnosti jmenuje presidium nástupce.

§ 37

Cantor má dozor nad zpěvem, dohlíží na to, aby členové tablic plnili následující paragraf 38, pro přestupek tohoto má právo sřítit členy všech tablic, vyjma funkcionáře. Proti trestu, cantorem udělenému, není odvolání. Při znění carmine stojí.

§ 38

Každý je povinen při všech písňích kolových a refránech spolu zpívat dle svých sil. Kdo zpívati nemůže, musí to hlásit před šachtíkem presidiu prostřednictvím cantora.

§ 39

Presidium má právo určit jednoho nebo více osob k nějakému stolu. Zastupování je nepřijatelné.

Silení se

§ 40

Masí dle zákona pívniho jest, přísně vzato, pouze pivo. Se svolením presidia a po udání vězňích důvodů může se sesse také sřítit vínem. Pro pivo: 1 celůvka = 1/2 l plus kytička. Pro víno: 1 celůvka = 2 dcl.

Pívni impotence

§ 41

Aby nebyl nikdo nucen sřítit se nad své síly, a má-li důvody proč se zdržovati silení, pak má toto oznámiti presidiu a v případě že toto uzná důvody ty za platné, je dotyčný prohlášen za pívni impotentního.

§ 42

Pívni impotentní jsou mimo zákon, prohřeš-li se ale proti pívniému zákonu, sřít se z trestu dvojnásobným množstvím svého nápoje.

Nařízené silení

§ 43

Prohřeš-li se někdo proti pívniému zákonu, či jakkoliv jinak, pak má každý starší semestr právo sřítit mladšího. Fuxové a fuxie nemohou nikoho posřítit, je posřítit však může každý semestr. Stejný semestr nemohou se navzájem sřítit. Při šachtíku může každý semestr druhého bez ohledu na semestry u presidia rekomandovati, vyjímaje čestné lišáky (viz paragraf 82 - 85).

§ 44

Předchozí podmínka pro nařízené silení jest, aby měl sřítící sám masí. Funkcionáře sřítit moc svých semestrů není dovoleno. Masí a semestry či semestry si vypůjčovati není dovoleno.

§ 45

Nařízené silení musí ihned bez odmluvy stoupati, nestoupá-li ihned, pak komanduje sřítící: "Sřít se. Jedna je jedna, dvě jsou dvě, tři jsou tři". Nepije-li ještě

při posledním slově, následuje posílání jeho do P. Z. slovy: "Slavné, vysoké a neomylné presidium posílá N. N. do pivního z." Načež presidium vyzve některého pivně zachovalého semestra, aby dotyčného zapsal na pivní tabuli.

§ 46

Vysvětlení příčiny trestu silení může být požadováno teprve až po silení. Silení se musí tak dlouho, až silící řekne: "Satis", nato se má ihned přestat. Přesto však není potřeba silení se více než celávkou masti.

§ 47

Kytičkou se nesíť. Prohřeštili se ale některý účastník šachťáku do té míry, že může být jediné jemu prospěšné, když se svojí kytičkou posílí, jest to pak dovoleno vzhledem k dobrému účelu a silící k tomu dodá: "Na dobrý účel".

§ 48

Má-li silení pouze zbytek ve sklenici, musí učinit současně alespoň jeden hlt, jinak mu hrozí P. Z.

Silení se "pro poena"

§ 49

"Pro poena" silení se znamená vypít pro pivní přestupek jisté množství masti, určené funkcioňákem šachťáku. Masti se silní až do poveu "Satis", a to nejvýše celávkou masti

Cancák

§ 50

K obveselení tablice slouží také "cancák", kniha humoru a vtipu, satyry a karikatur, v nichž hlavní roli hrají členové tablice. Cancák koluje a předčítá se k všeobecnému vyrašení. Každý člen tablice má právo přispět něčím do cancáku. Obsah cancáku není trestný. Cancák slouží současně jako kniha presence šachťáku. Presentace je zahájena na počátku šachťáku podpisem slavného, vysokého a neomylného presidia. Dále pokračuje podpisy ostatních funkcioňáků šachťáku a hostů. Nakonec se prezentují semestrí a semestríky, fuxové a fuxie.

Šachťácké ceremonie (připití a odpití)

§ 51

Každý má právo slovy "Připitím ti něco" (kytičku, to co mám) druhému připít

§ 52

Každý, jemuž bylo připito, může připítik přijít nebo ne. Poslední děje se slovy: "Nepřijímám", "Non habes".

§ 53

Přijme-li ten, jemuž bylo připito, tedy je povinen během 5ti pivních minut odpít slovy: "Zdař Bůh. Přijdu". Toto opožďené odpití musí pak opět ohlásit tomu, jenž připítel.

§ 54

Neodpíje-li poctěný během 5ti pivních minut po tom, co přijal připítik, může ho ten, jenž připítel, na to upozornit slovy: "N. N. stoupá poprvé". Neodpíje-li se během dalších 5ti pivních mi-

nut, tedy "N. N. stoupá podruhé" a konečně "N. N. stoupá potřetí". Neuposlechne-li na tuto třetí výzvu a nevyužije-li doby daného času, pak může ho ten, jenž mu připítel, vyzvat na pivní škandál, anebo ho poslat do P. Z.

§ 55

Fuxové a fuxie nemohou přímo žádati na semestrích, aby úto stoupali, nýbrž musí pěkně poprosit jiného semestra, aby přiměl poctěného k odpítí.

§ 56

Tímtež množstvím, se kterým se někomu připítí, může se také připítí třetímu.

§ 57

Jednotlivcům je dovoleno všechny pivní závazky (vyjma P. Z.), které se jim za krátký čas nahromadí, najednou celávkou odpítí.

§ 58

Chce-li někdo připítí nepřítomnému, musí k tomu mít 2 pivní svědky.

§ 59

Připíje-li se někomu "speciálně" provádí se to slovy: "N. N., připítím ti speciálně (přinesím ti speciálně kytičku)". Pak zleží na libovůli dotyčného, chce-li odpítí. "Speciálně" připití považuje se za počtu.

Diamant

§ 60

Chce-li někdo potěšit tablici nebo oslavit významnou událost a pod., může postavit diamant. Diamant je posvátná pivní nádoba, čtájcí nejméně 4 celůvky, obsahovati nesmí jinou látku než masť. Je žádoucí, aby diamant byl patřičně ozdoben stuhou v hornických barvách.

§ 61

Diamant postavit má právo každý pivně čestný člen tablice. Hlásí presidium, komu diamant posílá, jaká je příčina jeho daru a jak má diamant jít. Diamant se při tom staví vždy před presidium a toto svolí nebo samo diktuje, komu, nebo které tablici diamant náleží a svolí nebo samo určí směr jeho cesty a dráhu. Presidium dává diamant pak posvětití kantorovi nebo některému členu tablice, vyjma fuxů a fuxí, zvláštním k tomu aktem (Domine, domine prelate ...)

§ 62

Přeje-li si některý fux nebo fuxie postavit diamant, musí slušně požádati některého semestra, aby ho při hlášení zastupoval.

§ 63

Před svícením nesmí být z diamantu upito. První z diamantu pije vždy jeho světidel, po něm presidium. Při kolování diamantu musí vždy předcházet připití následujícími slovy: "Zdař Bůh". Neučinil-li tak, může následující předcházet jeho

rekomandovati u presidia dle paragrafu 43, 44 a 82 - 85. Z této nádoby silení jest nepřipustno. Podobně a jiné znesvěcení diamantu trestá se přísně dle pivních zákonů (paragraf 73, odst. 2). Je-li diamant dopit, musí ho ten, jenž dopil, na stůl položit na délku. Neučinil-li tak včas, musí postavit nový diamant. Učinil-li tak, vyhláší presidium silentium triste. Celá sesse nato úpěnlivě nařká a lká potud, než pivní policie znovu diamant naplní mastí.

Šachťácké carmines

§ 64

Na sesi se zpívají carmine, uvedené dále ve zpěvníku hornických písní a další na návrh funkcioňáků.

Pivní utkání

§ 65

Pivní utkání je silení se o závod. Čtěl-li se někdo, že je dotčen ve své pivní cti, může vyzvat protivníka na pivní utkání neboli "pivní škandál", čímž se zjedná dostatečně zadostiučinění. Od členů tablice nemohou být funkcioňáci kontrahováni.

§ 66

Fuxové (fuxie) semestra (semestríku) k pivnímu utkání vyzvat nemůže.

§ 67

Vyzvání se přijímá slovy "platí" nebo "přijímám".

§ 68

Uražený volí nestranného semestra (semestríku), tento určí čas, kdy má utkání stoupati, a když doba ta uplynula, žádá nestranný o silentium pro pivní škandál, srovná zbraně soupeřů a pak volí: "1 - 2 - 3 - pal!"

§ 69

Sílí-li se někdo ze soupeřů před komandem "pal", zamění se zbraně.

§ 70

Kdo první vypije, postaví prázdnou zbraň na stůl, řekne

heslo ("Zdaň Bůh") a při tom nezakrývá, toho prohlásí nestraný vítězem.

Pivní zasedání (P. Z.)

§ 71

P. Z. znamená odejmutí a odepisání pivní cti a všech s ní spojených práv některému se provinivšímu členu tablice

§ 72

Každý pivně čestný semestr (semestrika) může poslat fuxe (fuxii) do P. Z. slovy: "Slavné vysoké a neomylné presidium, lišák N.N. do jednoduchého P. Z."

§ 73

Do P. Z. se posílá:

1. Kdo nešetřně mrdá masť
2. Kdo znesctí diamant
3. Kdo dle pivního svědomí klamně vypovídá
4. Kdo se vzpírá nařízením funkcionářů nebo jimi diktovanému trestu se nepodrobí
5. Kdo dále udržuje styk s tím členem, jenž je již P. Z.
6. Kdo na přípitek neodpovědí anebo po trojsobném vyvolání neodpíl.

§ 74

P. Z. prohlásí presidium následovně: "Silentium, N. N. do jednoduchého P. Z. Pivně čestný semestr (semestrika) X. napiš ho tam na tabuli!" Načež vyzvaný musí ihned dotyčného zapsat, jinak propadá sám také P. Z.

§ 75

Potrestaný musí se z P. Z. vypít, což musí se státi ihned, nestane-li se tak do 5 pivních minut, tedy upadá do dvojčítí, během dalších 5 minut po nevypití se do trojčítí P. Z.

§ 67

Jakmile je někdo poslán do prvního P. Z., tedy musí ihned odsednouti na krok od tablice.

§ 77

Kdo je ve druhém (dvojčítí) P. Z., ten musí již s masť i židli od tablice se odstraniti k označenému stolu. Kdo je ve třetím (trojčítí) P. Z., ten musí opustiti šachník. Pouze na základě pří-

mluvy dvou funkcionářů šachníku může slavné, vysoké a neomylné presidium jeho pobyt na šachníku výjimečně dočasně povoliti.

§ 78

Vypítí se z P. Z. děje následovně:

a) pro fuxy (fuxie)

Potrestaný P. Z. poprosí slavné některého pivně čestného semestra (semestrika), aby přihlásil, že se chce vypít. Tento hlásí se slovy: "Slavné, vysoké a neomylné presidium, fux (fuxie) N. N. přeje si vypít se". Načež presidium řekne: "Silentium, fux (fuxie) N. N. vypítí se z prvního (2., 3) do nultého (1., 2), aniž by se s tebou špinil, tvůj uhlík se jmenuje?" Fux (fuxie) jmenuje některého pivně čestného semestra (semestrika), tento řekne: "Aniž bych se s tebou špinil, mé komando bude znít: 1, 2, 3, sil se celivkou, 1, -2, -3 sil se!" Když trestaný čestně vypije diktované množství masť, ohlásí ho uhlík jako pivně čestného presidium, kterého oznámí to slovy: "Fux (fuxie) N. N. opět čestný, čestný fuxe (fuxie) X. smaž ho", (...přepiš ho", byt-li ve 2. neb ve 3. P. Z.)

b) pro semestry:
Semestr může přímo u presidia žádati o vypítí se. Postup je tentýž.

§ 79

Pěstuje-li některý člen tablice jakékoliv styk s P. Z., propadá P. Z. stejného stupně.

§ 80

Musí-li pivně čestný člen tablice cokoliv sdělit P. Z., což se smí státi jen v případech nejnmutnějších, tedy musí svému sdělení předejsti slova: "Aniž bych se s tebou špinil".

§ 81

Odvolaení proti snad nepravému postátní do P. Z. může se státi teprve po vypítí se.

Rekomendace

§ 82

Rekomendace jsou tresty pro menší přestupky a dějí se následovně: "Slavné, vysoké a neomylné presidium, rekomandují N. N.", načež N. N. je potrestán od presidia: "N. N. na rekomendaci sil se!"

§ 83

Platí pravidlo: napřed se slít a pak se pítí po příčině trestu. Je-li rekomendace nespravedlivá, pak se musí rekomandující slítí celivkou masť.

§ 84

Fuxové (fuxie) mohou rekomandovati u nadlišáka, a to zase jenom fuxy (fuxie).

§ 85

Rekomendace může být nejvýše na celivku masť.

Salamandr

§ 86

Salamandr je nejvyšší šachnická pocta, která některému i když nepřítomnému členu tablice prokázána býti může. Průběh jeho je následující: Na komando presidia odstraní se všechny zbytky masť a nahradí se kytčkami. Pak má presidium komando:

1. "Připravte se na salamandra

ku počtu semestra (semestriky) N. N."

2. Presidium: "Ad exercitium salamandri, surgite" - všichni vstávaní.

3. Presidium: "1, 2, 3" - všichni trou až do "3" sklenicemi o obrácené tácky.

4. Presidium: "Bibete" - slí se oslavencem svou kytčkou.

5. Presidium (pomalu): "1, 2, 3" - až do "3", všichni zvoní tákem o sklenice.

6. Presidium: "1, 2, 3." (při "1" zvednou všichni kytčku, při "2" všichni se slí, při "3" vrhají sklenice za sebe a rozbíjejí je).

7. Všichni po tomto aktu: "Fiducia".

8. Presidium: "Salamandr ex, silentium ex coquoium, Kanafaska!" Po tomto komandu všichni opouštějí liščí nory, Kanafaska v jiné liščí noře.

§ 87

Komando při salamandru je vyhradeno vždy přítomně nejstaršímu semestru.

§ 88

Salamandrem prokazuje se také pocta některému zemřelému členu tablice. Při této příležitosti předchází salamandru smuteční šachník nejvážnějšího

rázu - zpěvy pomalé, jednohlasné a pivní škanďily a přestupky nepřipustné. Při tom žveřty a vzpomínky ze života nebožtíková. Stoupá jeho zamílované camine, sesse ve stoje a unisono. Jinak průběh salamandru tentýž, jen při 4. komandu "bibite" pije presidium kytčku oslavencovu, která je opepnaná černým fílorem po pravém boku presidia a před uprázdněnou židli od začátku šachníku. Za kytčkou oslavencovou stojí v tomto případě fotografie nebožtíka ve smutečním rámu. Před pitím kytčky této praví presidium: "Odpíjím kytčku za nepřítomného členu tablice N.N." Při šestém komandu rozbíjí presidium tuto kytčku společně s ostatními.

§ 89

Při salamandru na počest zesnulého členu při prvním komandu "Připravte se", zhasnou světla. Když na tablice opouští po aktu liščí nory, zpívá se "Již dozněl zvonku hlas". Po ukončení salamandru nesmí se žádný člen tablice do liščí nory, kde se tento odbyval, v uvedený den vrátit.

Závěrečná ustanovení

§ 90

Ve všech sporných či nejasných otázkách, nejednotném výkladu pivního zákona či provádění výjimek z pivního zákona platí to, co rozhodne a nařídí slavné, vysoké a neomylné presidium.

V Příbrami,
dne 18. února 1915

Přepsáno
dle původního znění
20. února 1929

Přepsáno
dle prvního opisu
v Příbrami
11. dubna 1976

Přepsáno
dle druhého opisu
v Ostravě
11. července 1977

Přepsáno
dle třetího opisu
ve Stonavě
19. října 1991

Příloha č. 2. „Hornický stav budiž velebený“

1.

Hornický stav budiž velebený,
hornický stav to je naše slast,
byť postrádal třeba světlo denní,
činí vše jen pro svou drahou vlast.

Solo: Ano synům všech dolů i všech bání
vlídně ruku k přátelství dej.

Sbor: Ano synům všech dolů i všech bání
vlídně ruku k přátelství dej.

[*Solo:* Jen zdaru měj
sbor: jen zdaru měj.]

Solo: Jen zdaru měj
sbor: jen zdaru měj.]

Jen zdaru měj hornický stav!:]

2.

Neslyšíte zvonku jasné znění,
neslyšíte, klepačka nás zve?
Nuže bratří, k dolům bez prodlení
ať „Zdař Bůh“ zaznívá tam i zde.

Solo: Ano synům všech dolů i všech bání
vlídně ruku k přátelství dej.

Sbor: Ano synům všech dolů i všech bání
vlídně ruku k přátelství dej.

[*Solo:* Jen zdaru měj
sbor: jen zdaru měj.]

Solo: Jen zdaru měj
sbor: jen zdaru měj.]

Jen zdaru měj hornický stav!:]

Příloha č. 3. „Gaudeamus“

1.

[: Gaudeamus igitur,
Juvenes dum sumus;:]
Post jucundam juventutem,
Post molestam senectutem,
[: Nos habebit humus.:]

2.

[: Ubi sunt qui ante nos,
In mundo fuere. :]
Vadite ad superos,
Transite ad inferos,
[: Ubi jam fuere. :]

3.

[: Vita nostra brevis est,
Brevi finietur;:]
Venit mors velociter,
Rapit nos atrociter,
[: Nemini parceretur.:]

4.

* [: Vivat academia!
Vivant professores!:]
Vivat membrum quodlibet!
Vivant membra quaelibet!
[: Semper sint in flore!:]

Příloha č. 4. „Kahanec na palci“

1.

Kahanec na palci! Čekáme tiše,
až se klec vyhoupne z podzemní říše,
zvonek nám zapláče do snů a tuch,
[: sedeme, sletíme s teskným: Zdař Bůh!:]

2.

Kahanec na palci! Kráčíme ve tmy,
o skály tříští se rudy svit letný,
výstřely rachotí v prohřátý vzduch
[: jakoby volaly z dálky: Zdař Bůh!:]

3.

Kahanec na palci! V průvanu větrů,
v hlubinách odvěkých na tisíc metrů
cítíme sílu svou. Přírody vzruch,
[: s hrдостí jásáme staré: „Zdař Bůh!“ :]

4.

Kahanec na palci! Když to být musí,
derem se přívaly, kouří, jež dusí,
padá-li v mrákoty znavený druh,
[: život mu vlejeme teplým: Zdař Bůh!:]

5.

Kahanec na palci! V odvaze klidné
polibek Neznámé, kterým vše stydne,
vítáme s úsměvem v záplavě duh,
[: zmíráme s odkazem: „Příštím: Zdař Bůh!“ :]

Příloha č. 5. „Již opět z věže zaznívá“

1.

Již opět z věže zaznívá
zvonečku tichouнкé lkání,
uchop se každý kladiva
a měj se k dolování;
[: obejmi každý dívku svou,
rozejdi pak se s předrahou,
tak káže horstva duch!
Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh! :]

2.

Spěcháme s myslí veselou
v podzemní světa říše
a každý má se k práci své,
čilostí vše jen dýše;
[: slyšet je prachu rachoty,
kladiv, železek klepoty
a kol a strojů ruch!
Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh! :]

3.

A když poslední chvíle nám
zaznívá z noci temné,
vždy dlí nad námi nebes Pán,
jenž má nás v moci své věrné;
[: s Bohem buď, dívko, pláče nech,
pozbude horník strastí všech
a k nebi se vznese duch:
Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh! :]

Příloha č. 6. Udělení práva hornických slavností Václavem IV.

Příloha č. 7. Přepisy rozhovorů

Rozhovor č. 1

Dotazovaný: Jan Mančík

Anna Cajthamlová: Jak jste spokojen se svým skokem?**Jan Mančík:** Jó, sem, ale byl sem pěkně nervózní a sem se bál, že na tom sudu něco skazím.**AC:** Je pro vás skok přes kůži příjemnou záležitostí nebo berete svoji účast jako povinnost?**JM:** Jako povinnost určo né. Se mi to líbí.**AC:** Už jste se skoku přes kůži někdy účastnil?**JM:** Ne ještě ne.**AC:** Pocházíte z hornické rodiny?**JM:** Ne to ne.**AC:** Proč jste podstoupil tento rituál?**JM:** Protože sem chtěl. Je to pěkný. Má to tradici.**AC:** Věděl jste o skoku přes kůži před tím, než jste nastoupil na školu?**JM:** Nevěděl. Já nejsem od Ostravy.**AC:** Berete skok přes kůži jako důležitou součást vašeho studia? Myslíte, že by se bez toho neobešlo?**JM:** Tak když sem o tom poprvé slyšel, tak sem to nebral, ale když mi pak někdo vysvětlil o co de, tak sem pochopil, že je to důležitý.**AC:** Kde jste se učil všechny ty písňe?**JM:** Na šachtákách.**AC:** Co to je šachták?**JM:** Sou to šachtáky. A jsou to večery, kde se schází fuxové se semestra a hodnostářema. Učí se tam průběh celého skoku. Všechno to má ale řád.**AC:** Co si mám pod tím představit?**JM:** No že se všechno řídí pivním zákonem. Učí se tam všechno co je pak potřeba na skok.**AC:** Kdy probíhají ty šachtáky?**JM:** Od začátku školy a zkuškového. Pak od začátku letního semestru do skoku.**AC:** Takže skok přes kůži je už jen takovým vyvrcholením toho přibližně půlročního snažení?**JM:** Přesně tak.**AC:** Naplnil dnešní večer vaše očekávání?**JM:** Naplnil**AC:** Prožívala s vámi tuto událost i Vaše rodina? Tím myslím to, jestli se Vaše rodina byla podívat?**JM:** Ne né, nebyli se podívat. To uvidí až na videu.

Rozhovor č. 2

Dotazovaný: Adam Chaloupek

Anna Cajthamlová: Jak jste spokojen se svým skokem?

ACh: Maximálně.

AC: Je pro vás skok přes kůži příjemnou záležitostí nebo berete svoji účast jako povinnost?

ACh: Je to příjemná záležitost. Nikdo mě do toho nenutil.

AC: Už jste se skoku přes kůži někdy účastnil?

ACh: Nikdy.

AC: Pocházíte z hornické rodiny?

ACh: Ne.

AC: Proč jste podstoupil tento rituál?

ACh: Protože je to historická tradice naší školy.

AC: Věděl jste o skoku přes kůži před tím, než jste nastoupil na školu?

ACh: Musím přiznat, že ne.

AC: Berete skok přes kůži jako důležitou součást vašeho studia? Myslíte, že by se bez toho neobešlo?

ACh: Tak samozřejmě, že obešlo. Ale jak sem už říkal, je to tradice naší školy.

AC: Kde jste se učil všechny ty písně?

ACh: Učili sme se je na šachtákách.

AC: Co se Vám na tomto rituálu líbilo a co ne?

ACh: Líbilo se mi to divadlo kolem. Teď mě ale nenapadá, co by se mi nelíbilo.

AC: Prožívala s vámi tuto událost i Vaše rodina? Tím myslím to, jestli se Vaše rodina byla podívat?

ACh: Ne, je to pro ně dálka.

Rozhovor č. 3

Dotazovaný: Viliam Jurkovič, nar. 29. 6. 1984

Anna Cajthamlová: Jak jste spokojen se svým skokem?

Viliam Jurkovič: Jsem spokojen. Ale byla tam trochu nervozita.

AC: Je pro vás skok přes kůži příjemnou záležitostí nebo berete svoji účast zde jako povinnost?

VJ: Povinnost určitě né. Nikdo nás do toho nenutil. Sám sem se přihlásil.

AC: Už jste se skoku přes kůži někdy účastnil?

VJ: Ne ještě ne.

AC: Pocházíte z hornické rodiny?

VJ: No tak jeden děda bejval horník.

AC: A skákal přes kůži?

VJ: Ne.

AC: Proč ne?

VJ: Protože nestudoval na škole.

AC: Proč ste podstoupil tento rituál?

VJ: Protože je to tradice naší fakulty. A líbí se mi to.

AC: Věděl jste o skoku přes kůži před tím, než jste nastoupil na školu?

VJ: Věděl, protože bratr mé přítelkyně skákal v Chomutově.

AC: Berete skok přes kůži jako důležitou součást vašeho studia? Myslíte, že by se bez toho neobešlo?

AC: Tak obešlo, že jo. Na každý škole to nemáte. Ale je to tradice.

AC: Kde jste se učil všechny ty hornické písně?

VJ: Na šachťákách.

AC: Co se Vám na tomto rituálu líbilo a co ne?

VJ: Jako nepivaři se mi nelíbilo to množství piva, co se musí vypít. Ale tak patří to k tomu.

AC: Prožívala s vámi tuto událost i Vaše rodina? Tím myslím to, jestli se Vaše rodina byla podívat?

VJ: Ne.

Rozhovor č. 4

Dotazovaný: Radim Šíma, nar. 5. 1. 1986

Anna Cajthamlová: Jak jste spokojen se svým skokem?

Radim Šíma: Jo docela spokojenej.

AC: Je pro vás skok přes kůži příjemnou záležitostí nebo berete svoji účast zde jako povinnost?

RŠ: Je to příjemná záležitost. Nikdo mě nenutil sem chodit.

AC: Už jste se skoku přes kůži někdy účastnil?

RŠ: Ne, já sem o tom tady na škole slyšel poprvý. Ale vim, že se skáče i jinde. U nás je to ale jediný oficiální.

AC: Pocházíte z hornické rodiny?

RŠ: Kdepak.

AC: Proč jste podstoupil tento rituál?

RŠ: Protože je to tradice školy. De o rituál, při kterým se z fuxe stává semestr.

AC: Berete skok přes kůži jako důležitou součást vašeho studia? Myslíte, že by se bez toho neobešlo?

RŠ: Obešlo, ale jak říkáte je to součást studia.

AC: Kde jste se učil všechny ty písně?

RŠ: Během šachťáků.

AC: Co se Vám na tomto rituálu líbilo a co ne?

RŠ: Líbila se mi ta mluva, celý ten program. To že to vychází ze starý tradice. Je dobře, že to škola udržuje.

AC: Prožívala s vámi tuto událost i Vaše rodina? Tím myslím to, jestli se Vaše rodina byla podívat?

RŠ: Ne.

11.2 Obrazové přílohy

Příloha č. 1 – Zámeček, první sídlo Vysoké školy báňské v Příbrami. Zdroj: Velfl, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. Příbram: Městský úřad Příbram, 1998, s. 59.

Příloha č. 2 – Flek Hornického muzea v Ostravě. Zdroj: Vopasek, Stanislav. *Heraldická historie hornických symbolů*. Ostrava: PROPIS, 2002, s. 37

Příloha č. 3 – Historické hornické uniformy. Vývoj od 15. do 20. Století. Zdroj: Brázda, Zdeněk. *O hornických krojích*. Dostupné z: <http://www.sdas.cz/files/sdas/HL/HL04-2010.pdf>. (cit. 1. 4. 2011).

Příloha č. 4 – Dnešní podoba hornické uniformy. Zdroj: Fotografie D. Šeina, dostupné na: <http://www.sdas.cz/files/sdas/HL/HL04-2010.pdf>. (cit. 1. 4. 2011)

Příloha č. 5 – Mlátek a želízko jako symbol horníků a hutníků. Zdroj: Čáka, Jan; Majer, Jiří. *Technika českých a slovenských dolů v průběhu dějin*. Příbram: Hornická Příbram ve vědě a technice, 1971, s. 1

Příloha č. 6 – Hledání nadlišáka schovávajícího se v jedné z početných pivnic. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 7 – Nadlišák s fuxy a fuxiemi. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 8 – Cesta nadlišáka na místo konání skoku. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 9 – Tablice. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 10 – Slavnostní nástup lišáků. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 11 – Skok přes kůži. Zdroj: Fotografie poskytl Jan Mančík, 30. 4. 2010

Příloha č. 1. Zámeček, první sídlo Vysoké školy báňské v Příbrami

Příloha č. 2. Flek Hornického muzea v Ostravě

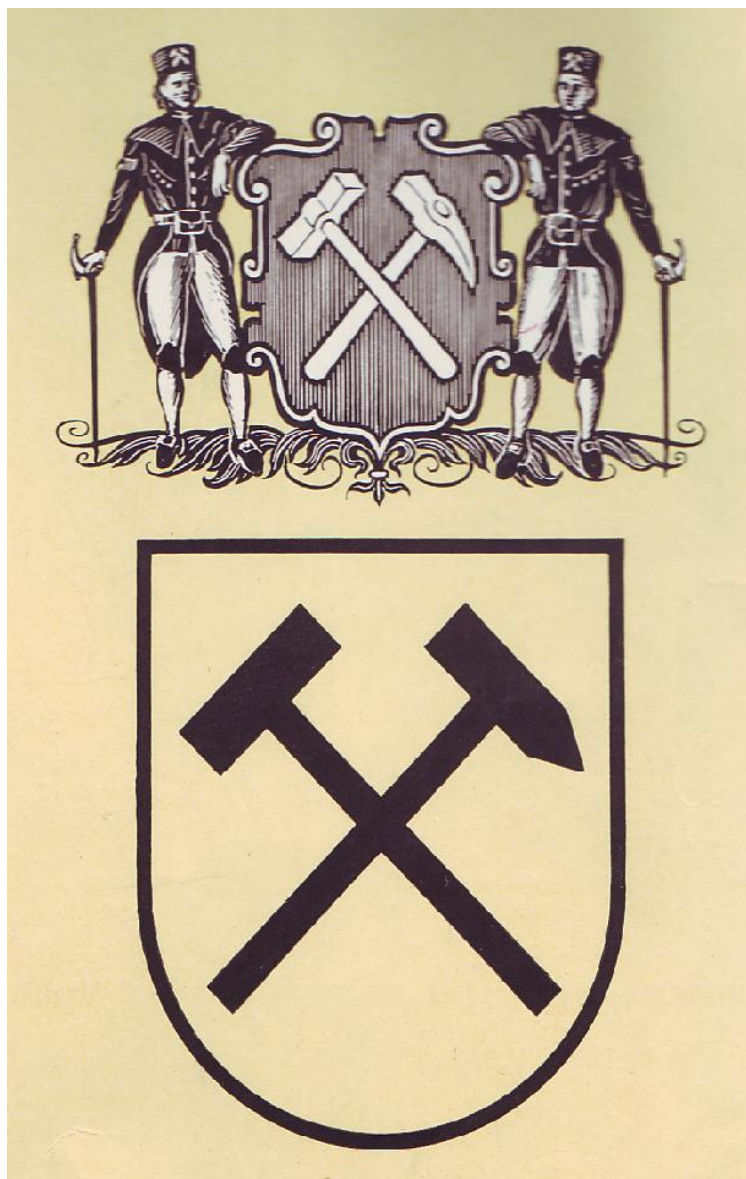
Příloha č. 3. Historické hornické uniformy. Vývoj od 15. do 20. století

Příloha č. 4. Dnešní podoba hornické uniformy

Příloha č. 5. Mlátek a želízko jako symbol horníků a hutníků.

Příloha č. 6. Hledání nadlišáka schovávajícího se v jedné z početných pivnic

Příloha č. 7. Nadlišák s fuxy a fuxiemi

Příloha č. 8. Cesta nadlišáka na místo konání skoku

Příloha č. 9. Tablice na Skoku v Hodoníně

Příloha č. 10. Slavnostní nástup lišáků

Příloha č. 11. Skok přes kůži

